

Teuvo Pakkala.

PARVEPOISID.

Rahvatükk lauludega 4 vaatuses.

**Tegelased:**

Turkka  
Tolari  
Hnotari parvetajad  
hasuri  
Oterma  
Maija, kaubitseja  
Pietola, taluperemees  
Katri, tema tütar  
Anni, vaese lese tütar  
Vallakasak  
Lollkusta  
Poro Pirkko  
Pahna Maija  
Karjapiiga  
Parvetajad  
Külatüdrukud

**Aeg: 1910**

**Koht: Põhja- Soome**

Esimene vaatus.

Pietola talu õu. Paremal eluhoone, mille ees on lahtine vöörus. Vasemal aidad ja teised hooned. Aida trepp ja teisi istumiseks sobivaid kive ja kände. Tagapool aiavärv. Taustana kumendab järvemaastik.

Katri seisab tagapool aia juures ja kuulab kaugelt parvepoiste laulu

Nr. 1

Meeskoor /kauges kajana/ :

Kui oleks maailm magusam,  
kui siirup ja kui mesi,-  
ja kui see hiilgaks nagu kuld -  
kui õhtul järve vesi!  
Siis kallike olema peab.  
Siis kallike olema peab.  
Ja kui me ka üheskoos kerjame,  
jah kerjame,  
jah kerjame,  
ja suurema maantee ojassee-  
kuid kallike olema peab.  
Kallike päris oma!!!

/Tolari on kuulnud laulu ja tuleb juba laulu ajal ärritatult majast. Ta kibeleb minna kord aita, kord tagasi majja.-  
läheb siiski lõpuks aia väravale Katri kõrvale vahtima./

T o l a r i : /ehtsa parvepoisi hulkuriverega/ Sedapsiis...  
Nüüd nad tulevad,- Näed, Katri! /Jookseb ühele ja teisele poole Katrit, näpuga kaugusse näidates/ Näed - liuglevad koskedest alla... Tulevad nagu iga kevadised rändlinnud kaugelt Egipti maalt - rõõmsad vidinad keelel...

K a t r i : Ja sinulgi, Tolari, tuleb nüüd igakevadine lahkumine? Mitte küll Egipti maalt, aga Pietolast.

T o l a r i : Jah - sedapsiis - juba minu isa oli tubli parvepoiss. Armastas meie ilusaid metsi, jõgesid ja järvi...

K a t r i : Ja temalt päris Tolarigi oma parvepoisi vere?

T o l a r i : Küll vist - sedapsiis... /Häbelikult/ Ja laulud... sedapsiis - need on minu emalt, kaduhukeselt... Tema oli hell ja hea inimene..Suri, kui ma olin vägevalt kaelakandja. aga õpetas mind enne veel, ja ütles : "Tolari, katsi maailmas niiviisi elada, et sinu ja kõigi teiste kaasinimeste südamele on hea./NUuskat ja liigub toa poole/

A n n i : /tuleb vasemalt eest aida nurga tagant/ Tere päevast Katri ja näe Tolarigi kodus!

T o l a r i : Tere! /Kaob ära majja/

A n n i : /korvi käsivarrelt aida repile pannes/ Ei tea, kas Pietola peremees peaks ka kodus olema?

K a t r i : Isa läks Tanieli sauna juurde. Oleks pidanud juba tagasi olema, aga läks vist jälle palvevendadega jagelema. Seal need eided koos käivad.

A n n i : Tahtsin Pietola teremehelt jahu laenata.

K a t r i : Seekord vaevalt jätkub üheks kõrditeoks..

A n n i : Tahtsin paluda ikka rohkem. Möllen hakata parvepoistele leiba küpsetama.

K a t r i : /viskab pilgu tahapoole/ Nüüd hakkab neid tulema...

A n n i : Peagu igast talust kostab juba röömsat laulu ja pilli-helinat. Kas nad teie pole veel tahtnud tulla?

K a t r i : Üks käis, aga kui kuulis, et see on Pietola, siis kadus hüvastijätmata. /Naerab/ Tolari rääkis, et möödunud suvel olnud siin üks parvepoiss, Heilalalt. Heilala peremees oli manitsenud teda ettevaatusele, kui ~~kuulab, et~~ kogemata satub sinna tallu kus peremehe nina hakkab tuhisema, kui kuuleb, et oled parvepoiss. Andnud nõu kohe päägama pista. Vaene poiss pole kogu suve usaldanud ühtegi tallu minna- ilma lastelt järele uurimata, kas peremehe nina ei tuhise.

A n n i : Mina sinu asemel, Katri ei laseks isa ninal tuhiseda. Tuhiseksin ise ja valiksin enesele reipa parvepoisi.

K a t r i : Vali siis endale!

A n n i : Vaese lese tütar, kellel pealegi on vana pödur ema, pole mees nii varnast võtta. Aga suure ja rikka Pietola ainsal tütrele on voli valida.

K a t r i : Peenrahal on vähe väärtust!

A n n i : Katri, Katri, uhkus tuleb enne langemist!

P i e t o l a : /tuleb aävaravale, vahib veel tagasi ja sikutab naerda/ See oli alles sõda! Tulema hakates tundsin, et midagi lartsatas selga. /Pöördub/ Mis see on?

K a t r i : kogu selg on paksu piimane! /Võtab Pietolal uliriide seljast, puhastab seda ja viib siis aita/

A n n i : Mis sõda see siis oli?

P i e t o l a : Ristisõda. Tanieli hätt kubises nõiamooridest. Nest tõrvati mind jumalasõnaga mustaks ja tagant lubjati jumalaviljaga valgeks. Seda ei tea - miks need eided, niipea kui mind näevad, on küljes nagu takjad?

A n n i : Nad armastavad teid.

P i e t o l a : Piimaga loopida.

K a t r i : /aida trepilt/ Kas Tanieli tuleb ahju parandama?

P i e t o l a : Oli kutsutud kirikukülla. Ja mine vaata Perälä Erkkit.

A n n i : /vaatab Katri saapaid/ Kallis inimene! Kallis inimene! Sääraste saapakobidega ei saa kuhugi.

P i e t o l a : Paha jah, et ei saanud kingseppa. Peaks kirikusse minnes võtma poest uued.

A n n i : /võtab korvist oma kingad/ Võta minu kingad. Olid just tallutada, On ikka paremad kui need saapalotud.

L a t r i : küll ma Erkki juures nendegagi ära käin.

A n n i : Aga kui sattud vastamisi mõne toreda parvepoisiga?

K a t r i : See veel mu sudamerahu ei kõiguta. /Läheb ära taha parema!

P i e t o l a : /kiitvalt/ Oige sõna!

A n n i : /Pitolale, teatava tähenduslikkusega/ Ei või teada, keda taud võib tagada, või kellele surmagi tuua.

P i e t o l a : Ei siin pole seda häda karta.

A n n i : Miks mitte? Nüüd on palju toredaid poisse liikvel.

P i e t o l a : Katri neist ei hooli.

A n n i : Poistest? /naerdes/ Aga nii nagu iga tüdruk - alates Eva esiisast -

P i e t o l a : /jonnaka veendumusega/ : Aga mitte parvepoistest.

A n n i : /sama jonnakalt/ Need on tublid ja vaprad poisid!

P i e t o l a : Mitte abieluks!

A n n i : Täpselt samuti, nagu iga teinegi. On häid ja on halbu, Nagu perepoegadegi hulgas.

P i e t o l a : Miks perepoegi ei ole mitmesuguseid. On. Aga need on teadupärast ja tunda. Aga mida tead sa mõõdaminevast hulkurist? Pealtnäha siile ja libe, aga seda suurem võrukael, Oli meil see Iska nimeline poiss, kes mõne aasta eest...

A n n i : Pietola Iska?

P i e t o l a : /vihaselt nohisedes/ Sedaviisi teda häüti, -teotuseks talule ja hüütakse veelgi, nagu asuks igaveseks meil. Poiss kui Siioni laulik, kui pauples ennast siia oli kõige ausam mees maailmas, aga oli viimane suli, et teist seesugust päikese alt ei leita, ei ole meie külas seda peremeest, kes pole saanud tüssata ja seda tüdrukut, keda poleks petetud.

H u o t a r i : /tuleb aiaväravale/ Mahu ja armu ja suurt õnne sel-  
lele talule.

P i e t o l a : /silmitseb ootamatut külalist, tuhistab korra nina-  
ga ja astub pisut lähemale/ kes võrras on? Ei tunne?

H u o t a r i : /tuleb reipalt keskele/ Heikki Anselmi Huotari.  
Igati lugupeetud mees. /astub Anni poole/ Abieluks takistusi pole?

P i e t o l a : /kõhklevalt/ Ja oled selle noormehega tuttav?

A n n i : /vastab Pietolale, aga vaatab Huotari poole/ Ei ole!

H u o t a r i : Vannet andmata- sobib. /pisut lähemale, Annile

s silmi vahtides/ Meiu võib olla minu tulevane teinepool.  
A n n i : /samuti silmi vahtides, - aegamisi/ kui viimaks pole küsitudki neilt, vaid lesknaiselt...

H u o t a r i : /kiiresti/ Ärge ütelge. Olete nii neitsi sarnane.  
/liigub Anni ümber teisele poole, paneb jala pakule, siif-  
mitseb Annit edasi ja laulab/ :

Nr. 2

Sel on silmad, kui taeva all tähed,  
ja pihta kui elulõnga.  
Teist nii kaunist neiukest vahe  
mul leiduks otsideski.

P i e t o l a : /omapoolse huviga/ Oled ehk sulasmees?  
H u o t a r i : /murelt/ Sulasmees pole inimene. Olen parvepoiss.  
P i e t o l a : Parvepoiss. /tuhiseb/

H u o t a r i : /lauldes/  
Hei, parvepoiss ei ilal kaeba,  
ta sinisel veeseljal seilab.  
Hei, parvepoiss näeb tuska ja vaeva,  
nii muiste, kui täna kui eile.

P i e t o l a : /vihaselt, - nagu maruhiil tuisates/ Valja siit  
suelt! Aga kiiresti. Ja korista oma kondid igavesti rietola  
talu piiridest.../on haaranud Huotari kuklast ja talutab ta  
väravast välja paremale, ise koos Huotariga kadudes/  
A n n i : /naerab/ Alustasid varest otsast, vaene poiss. Aga oota  
vanamees. Mül ma sind kaõpetan.  
P i e t o l a : /Tuleb tagasi/ Mina mõtlesin aluses, et see on  
kombeline inimene...

A n n i : Ja oligi igapidi aus inimene.  
P i e t o l a : /pahaselt/ Mis sina tust tead? Või tundsid hännast?  
/tuhiseb/  
A n n i : mina tunnen mehi ninast. /Pietola tuhiseb, Anni kavalasti/  
Ega polnud suur asi sulane seegi mees, kelle mullu suveks  
soovitasin?

P i e t o l a : See oli mees, Jelle oleksid pidanud endale meheks  
võrma.

A n n i : Meheks? Ah nii, et kui teie meelest kõlbab Pietolale  
sulasaks, siis kinglasti ka vaesele Annile meheks.

P i e t o l a : Ega ma seda ei ütle.

A n n i : Mida te siis räägite?

P i e t o l a : Ütlesin seda mida olen ennegi ütelnud. Kui leiad  
mehe, siis võiksite hakata endile maja ehitama. Puude puu-  
dust meil pole, Teil oleks oma elamine. Mul on teist kahju.  
eriti emast.

A n n i : See Huotari oleks olnud just õige mees minule.

P i e t o l a : No jookse siis talle järele, jookse.

A n n i : Nüüd? Kus poiss vaeseke on ära heidutatud ja karvupidi  
öuest välja pekstud. Või nüüd peaksin jooksema järele ja kar-  
juma: Huotari, Huotari, ära pelga, mina tahan sind endale  
meheks. Ei, ja tuhat korda ei. Iõik t'õdrukud ootavad kosi-  
lasi. Ja teil pole kedagi muud, kui laisk sulane Pekka.  
/Teisel toonil/ Teil, Pietola, on tere mehe silm läinud tuh-  
miks ja ohjad kases vajunud longu.

P i e t o l a : kui perenaine kadus, -jõi elu tuhjaks. si ole ena/  
endist hoolet töös ja toimetustes. Minu elu on muutunud  
vaeseks ja viletsaks. kui uhest hädast pääsen, ootab teine ees  
A n n i : mida te nüüd hädaldate?

P i e t o l a : Loll Kusta pasundab ringi, et mina olen võtnud tema  
ema raha. Lähen ma kirikusse, seal on ka Loll Kusta. Ja mina  
pean oma kõrvaga kuulma, mida ta löksutab.

A n n i : /teist juttu tehes/ Mul oli teile asja ka , lahtsin  
paluda jahu, aga teil ei kuuldu olevat.

P i t o l a ? Vaata kus on Tolari? Otsi ja ütle, et mingi veskile.  
/Läheb ära majja/

A n n i : /üks/ Siis tea kuhu Tolari kadus? On ehk läinud juba  
palgijõe. /Vaatab tahapoole/ Aga sealt tuleb ju Loll Kusta  
Nüüd see asi ehk selgubki.

L o l l K u s t a : /pusar kaenlas, tuleb aia virovast/ Tere.  
Kas Pietola on kodus?

A n n i : Ah sinul on Pietolale asja?

L o l l K u s t a : On küll Kustal asja, aga Kusta ei ütle muule  
kellegile kui Pietolele.

A n n i : Hea küll. Lähen ja kutsun Pietola siia. /Ära majja/

L o l l K u s t a : /võtab kotist kinninööritud kinga/ Siin on  
emalt viimsed tervitused, et hea Pietola võtaks Kusta oma-  
le pojaks.

P i e t o l a : /tuleb võruse kaudu/ Ah siin sa oledki. Sina  
oled ütelnud, et mina olen võtnud sinu ema raha?

L o l l K u s t a : /segaduses ja hirmunult topib kinga kotti ta-  
gasi/ Pietola on võtnud, aga Pietola ei tunnista. Jumal  
nahtleb Pirtolat.

P i e t o l a /Haarab mmasst tubli malaka/ Ütle veel , et mina  
olen võtnud?

K a s a k : /tuleb väravast, Loll Kusta jookseb ära/

P i e t o l a : Kasak! Tuled kui kutsutud!

K a s a k : /ligemale tulles/ Peremees näikse olevat pahas tujus.

P i t o l a : See pois pasundab mööda elma, et mina olen võtnud  
tema ema raha.

K a s a k : Oli kuulda jah, et käisite Pertu lese surivoodi juures.

P i e t o l a : Oli käskinud mind kutsuda.

K a s a k : /viivitades/ Mispärast?

P i e t o l a : Ei ole teada. Kadunuke oli juba teadvuseta, kui sinna  
jõudsin.

K a s a k : /mirkimisväärselt rahuga/ Ja surija juures ei olnud kedagi  
peale teie ja selle poisi, kes ütleb , et olete võtnud selle  
raha?

P i e t o l a : Pagana pihta. Mina isegi võiksin uskuda, et olen  
selle võtnud.

K a s a k : /naerab teravalt ja sarkastikiselt, siis muutub ta ilme  
valkkiirelt ja sõnad sügava vagadusega/ Aga teil on see, mida  
keegi ei saa teilt võtta ja mida suur õigus ei või kellelegi  
anda : puhas sadametunnistus.

P i t o l a : See on tösi, Aga kui politsei asja üles vätab, siis ei tea kuidas mul võib minna?

K a s a k : Lina keelan politseid omapead talitama. Tema käest ju kõik asjad oma alguse saavad. Võite olla ~~nnk~~ mureta.

P i e t o l a : Kuhu see raha ometi võis kaduda?

K a s a k : Tema pidas seda raha vanas kingas ja peitis selle kinga kuhugi.

P i t o l a : Jah, kus mõnikord maailmas võivad peituda aarded.

K a s a k : Ja mida peagi võidakse leida.

P i t o l a : Kuidas sattusid tulema meile. Sa pole ju varem käinudki?

K a s a k : /tõsiselt/ Ma ole seeparast tulnud, et Pietolas vi-  
hatakse usklikke samapalju kui parvepoisse.

P i e t o l a : Mina ei saa seda õigeks pidada, kui ennast upita-  
takse paradiisi öndsesesse ja teisi saadetakse põrgu kat-  
lasse. Hiljuti seal Taneli juures Poro Pirkko ähvardas minu  
kadunud naise taevaväravast tagasi kihutada. Ütlesin, et  
kui Poro Pirkko seal ees on, siis ta sinna ei himustagi.  
Piimaga keetsid mind tagant ja töotasid põrgu piinasid ka-  
dunud Pertu lese raha pärast.

K a s a k : Mina ei tulnud kõnelema usuasjust. Korhonen andis  
sissenõudmiseks teie paberid ja palus mind mõnda minnes  
teatada, et tema nõuab seda laenu, mida olete teinud  
majapõlemise järele.

P i e t o l a : /kohkunult/ Nõuab tagasimaksmist nüüd? Aust ma nii  
järsku selle maha kraabin, pealegi kui on nii kitsas aeg?

K a s a k : Ajalehed kirjutavad, et see läheb veel kitsamaks.

P i e t o l a : Minul poleks ju tarvis olnud laenu teha. Oleksin  
talv vähehaaval korda seadnud, nii nagu eialgu oli kavat-  
setud. Aga Korhonen, - Ameerika rikas, tuli ja pakkus. Siis  
ma mõtlesin, et ehitan põlenud maja asemele koha endisest  
parema.

K a s a k : Ma raagin korhosega ja ütlen, et ta nüüd ei hakkaks  
nõugma.

P i e t o l a : Korralda see asi nagu usklike vahel kunagi.

K a s a k : Küll minu sõna kuulevad teisedki kui usklikud.

P i e t o l a : Lähme siis ka korraks tuppa./Hakkavad minema võruse  
poole/

T o l a r i : /tuleb võrusest/



A s a k : Tere Tolari ! Tema on ikka talveti Pietolas, - nagu karu pesas.

P i e t o l a : Tema kodu on ikka meil. Kuule Tolari, sina jääd mulle ikka suvilisekski.

T o l a r i : Aga sedapsiis - kui sedapsiis...

P i e t o l a : Ma mõistan! Juba on kuulda parvepoiste laulukarinat, siis on kohe vaja tuhinal minna. /tuhiseb/ Ongi siis minek ees või?

A s a k : Tolari, vana parvepois, tema tahab ralesmikule surragi.

P i e t o l a : /vastab vihaselt tolarile, nohiseb ja läheb majja/.

A s a k : /Tolarist möödudes/ Kas sina, Tolari, mäletad, et maksin Rertu lesele selle võla, kus sinagi olid tunnistajaks?

T o l a r i : Hüllap mäletan, sedapsiis. Tolvas liias tõi viimased tervitused lesknaiselt ja, et kasaka võlg on ka tase.

A s a k : Mii, et tead - see on makstud! /sõbralikult/ Mõh, kas praost on sind veel nõuunud leerit?

T o l a r i : Ei ole sedapsiis.

A s a k : Ma ütlesin praostile, et pole vaja vana meest kiusata. Maad tasind enam ei tulita. /läheb võõruse kaudu majja./

T o l a r i : /üks, läheb aida trepile/ hea mees! Sedapsiis - see oli hea, et ta juhtus juurde, kui Pietola pahaseks sai, muldu - sedapsiis... Ei lasegi viimaks ära. /läheb aida ja toob oma asju välja/ Oleksin mina Pietolas sama hasti kui - sedapsiis. Oi, see oli hea - sedapsiis - sedapsiis.

A n n i : /tuleb võõrust/ Kuule Tolari! Ja pead kohe veskile minema.

T o l a r i : Minu oma püksid jahvetavad juba puuli, kui sedapsiis... /otsib midagi / kus tont see siis jäi - sedapsiis?

A n n i : Mida sa seal tuhnid otsida?

T o l a r i : /lelab püksid/: Meid - sedapsiis. /lopib püksid kotti ja paneb kotti aida trepile/.

A n n i : Sul on vist kaks igakevadine laskuvine Pietolast?

T o l a r i : On, ja kähku - sedapsiis. Mina juba tuhises ja see on paha märk. Need vaja ruttu kondid ko ku korjata. /istub aida trepile ja loeb raha/.

M a i j a : /paun seljas ja komps kasivarrel, tuleb alavaravast/ Tere päevast.

A n n i : Kust kaugetl võõras tuleb?

M a i j a : Rannamallit. Tulin siia parvejõele kaubitseja ks. Teie olete vist peretatar?

A n n i : Paris võõras.

M a i j a : /läheb Tolari juurde/ Sellest talust võiks ehk korterit saada?

M a i j a : Mida peremees sellega mõtleb?

T o l a r i : Mõtled sina sedapsiis!..

M a i j a : Seda mina mõtlen.

T o l a r i : Mida sa mõtled?

M a i j a : Kus on perenaine?

T o l a r i : Perenaine ei olegi.

M a i j a : Lesk olete?

T o l a r i : Ei ma lesk ei ole.

M a i j a : Või vanapoiss. Misparast sa vanapoisika oled jäänud

T o l a r i : /hadas/ Misparast? Mina ei ole - sedapsiis-,

M a i j a /annile/ Mis ta sellega mõtleb?

A n n i : Viimaks seda, et pole naisevõta lüps.

M a i j a : Leelis kaimata? Mis talu see on?

A n n i : Pictola.

M a i j a : /laheneb tolarile ja nii, et tolaril seljakott jaab  
Majjale peagu jalgu/ Pictola! Siin talus ei saadavad  
parvepoisse?

P i e p o l a : /tuleb võõruse kaudu öuele/

T o l a r i : /nahele Pictolat tulevad ja Majja ahvardavad hois-  
kut, kaitseb oma seljakotti võtta/ Sedapsiis!..

M a i j a : Kallale kipud? /virutab kompsuga/

T o l a r i : /Üritab uuesti/ Sedapsiis!..

M a i j a : /peksab mõlemi kompsuga tolarit/ Ma sulle annan  
sedapsiis!.. sedapsiis!..

T o l a r i : /Ünnestub oma seljakotti kaitsta ja põgeneb tulise  
ajuga siinvarava kaudu./

P i e t o l a : /naerab/ See on alles kire eel!

M a i j a : Mina pole eel, - vaid Majja kivakka. Oled sina ehk  
parvepoiss?

P i e t o l a : Misparast sa parvepoisse vihaad?

M a i j a : Ei mina parvepoisse vihaa!

P i e t o l a : Miks sa siis seda tolarit kolkisid?

M a i j a : Armas see. Kas see oli parvepoiss? Kuidas ta nimi on?

P i e t o l a : /naerdes/ Tolari, ehk <sup>Pudrusaabas</sup> pudrusaabas.

M a i j a /krahmab seeliku les ja jookseb siinvaravast välja/  
Tolari pudrusaabas! See oli eksitus. Mina pidasin sind pere-  
meheks.

P i e t u l a : Või peremehele oligi see seljasaun määratud?  
/naerab/ Mina hakkab viimaks veel parvepoisse armastama, kui  
niisugust nalja edasi saab...

A n n i : Aga mina teie asemel ei naeraks. Majas pole jahukübet-  
ki. Ja kõrjatüdruk sejab laudas nii, et põrand lainetab:  
lehmadele pole enam midagi alla panna.

P i e t u l a : Kus on Pekka ?

A n n i : Vaevast seda teab Pekka isegi! Ja kes läheb veskile?

P i e t u l a : Laheksin ise, aga meil on Kasak võõraks.

A n n i : /laestanut/ Kasak - Pietolai võõraks ?

P i e t u l a : Oli õnneks, et tuli. Sain head nõu ja abi. Tema  
on kindel, et Pertu lese raha leitakse.

A n n i : Kasakat ei või rohkem uskuda, kui silmaga näed. Tema  
laenas lesknaiselt mitu tuhat. Minagi olin tunnustajaks ja  
Toivas Liisa teiseks.

P i e t u l a : Seda tõendas Kasakki. Aga tema maksnud oma võla.

A n n i : /pilkega/ Või nii,...

P i e t u l a : Ajaksid ehk kohvi keema, kui Katri ei peaks tule-  
ma kohe tagasi.

A n n i : Mina ei liiguta selle mehe heaks sõrmegi. Tema lubas  
korraldada, et saan kodutalu korhoselt tagasi, aga ostis  
selle ise.

P i e t o l a : Siis ei saanud asja teisiti korraldada. Kasak tun-  
neb laenajat. Tema on osavam kui mõni kohtumees.

A n n i : Aga mina usun, et Kasak ässitas Korhoet meilt riiskuma  
talv ja sai selle niiviisi naeruvaarse hinnaga endale.

P i e t u l a : Vaariti tunnend sa Kasakat. Tema on heasüdamlik  
mees ja ausameelne usklik.

A n n i : Ja ema on tal paris noisemoor. Poeg kui ema suust süli-  
jatud.

P i e t o l a : /Vihaseilt, vaik! Mitte poolt paha sõna enam Ka-  
sakast minule! Ara võõrase kaudu tappa./

A n n i : /üks/ Toivas Liisa sõnad lahevad vist taide, et kord  
on Kasak veel Pietola peremees. /püüab aknast tappa,  
seal ta istub õndsalt naeratades - peremehe kambris.

K a t r i : /jookseb aiavärvale/ Kuule, - anni!

A n n i : Mis on juhtunud ? Kull su põsed õhetavad, ja ise oled  
hädine...

K a t r i : Jookse sina talle ette... Ta tuleb sealt tunnist...

A n n i : Kes ?

K a t r i : Parvepoiss! Mina ütlesin, et siin talus on äkiline  
peremees. Tema küsis : Kas tuhiseva ninaga ?

A n n i : Nii! Mees on siis Heilalalt. Ja sina ütlesid, et vahib  
vahel tühinal!

K a t r i : Ei mina ütelnud.

A n n i : Ütlesid, et see on Pietola talu?

K a t r i : Ei ütelnud.

A n n i : Sina ei ütelnud midagi? Mispärast?

K a t r i : Mine nüüd, Anni seletama. Sina oskad paremini kui mina. Mine, Anni, kallid, või armas, kallid Anni, mine. Ma palun.

A n n i : Või tallu tuleb mees, kes ahverdab rinnast viia rahu.

K a t r i : /vaatab aiaavaravast välja ja põgeneb siis silda esik kusse/ Lööd ta tuleb!

A n n i : Oigu õnneks! võtab kuivama asetatud puukeusid ja tahab nendega tuppä minna./

Turkka ? /taosed käsivarrel, tuleb aiaavaravast/ Tere päevast.

A n n i : /peatub Jumalime.

Turkka/ /tuleb pisut lähemale / Siin talus ei näi poegi olevat.

A n n i : Ei ka tütreid rohkem kui üks.

T u r k k a : /paneb paosed silda seinale varna ja tuleb Anni juurde, kes on Turkka esinemisest väga meelitatud/ Mis nimi ?

A n n i : Arva ära, - saad poole endale.

T u r k k a : Poolest ei hooli. / Võtab lahe kaega Annil pihast kinni./ Kui mina nõrd tüdrukut võtan, siis peab see tervelt jääma kätte vahele.

A n n i : /väga julgelt, ilma pisematki üllatust ilmutamata/ Mis mees sa siis päriselt oled?

Turkka: /viivitab pisut vastamisega / Parvepoiss! /läheb Anni lahti./ Siin talus ei sallitavat parvepoisse, sõnas teie ümardaja piiga.

A n n i : /heleda häälega/ Missugune ümardaja piiga?

Turkka : Nime ei tulnud meelde k sõida. Aga oli päris meeldiva naoga tütarlaps.

A n n i : /näitab Katrile silda esikusse/ Oj! ehk tema see ümardaja piiga?

T u r k k a : Seal ta on- see losusaapas! Anni poole kurjalt/ Teie ei raatsi paremat palga maksta. - Vaene laps peab kõndima varoos väljas.

A n n i : Talust lubati talle kingad teha, aga pole saadud kingseppa.

T u r k k a : Paha peremees. Mäha kõigest...

A n n i : /vaieldes/ Väga laitu ka ei või, aga vana ja lesk ja vist vahe noh - kuidas ütelda - akakõikne. /Pöördub seljaga Turkka poole, sest tal on raske väga pikalt pösiseks jääda/

T u r k k a : /peatab järele Anni liigutusele/ Is järele

pole majas noort peremeest? Tähtjand ometi on?

A n n i : /pisut vastamisega viivitades/ On...

T u r k k a : See on hea !

M a t r i : /kohkunult, tunneb ka havi, aga taipa seda varjata/  
Kas see on ?

A n n i : /teravelt/ Ei ütle. /naerdes/ Istub seal toas.

T u r k k a : /silmitseb vana poolpölenud ust/ Kas see on maja  
üks?

A n n i : Siin põles maja maani maha , on jäänud leha veel üht ja  
teist, aga pole saadud töömehi.

T u r k k a : Pean ise siin asja käsile võtma.

A n n i : Tule tallu suviliseks.

T u r k k a : Mina hakkas peremeheks, nii kauaks kui parvetööd  
algavad. / Paneb seljasoti aida pingile/

M a t r i : /Annale hirmunult/ Mis sellist küll tuleb?

A n n i : /Natrile/ Mis muud kui kihlused ja ilus elu. /Annab  
natrile oma kingad. Kaori vahetab kiiresti need kataliste  
vastu/

P a r v e p o i s i d / tulevad väravast sisse, osa jääb esi-  
algu värava taha/

P a r v e p o i s s : Tere päevast!

T u r k k a : Mis mehed te olete?

P a r v e p o i s s : Parvepoisid oleme. Siin talus ehk lei-  
dub peavarju?

T u r k k a : Miko ei . Jääge aga siia ja olge kui oma kodus -  
viksilt ja viisakalt.

P a r v e p o i s s : /teistele, kes tagapool araabiaalt sei-  
gavad/ See on vast õige talu. Ja mida tööks annate -  
ütelge aga -

T u r k k a : Aga töö kaest jookse, kõigepealt laul lahti!

/parvepoisid ettepoole/

P a r v e p o i s s : Siin talus on hea peremees.

/parvepoisid laulavad/

### Nr. 3

Palju veel põliseid mändi mühamas  
Soome salumaades  
Palju veel tarvis agaraid poisse  
parvetuse töödes  
Jätkuvalt siis kui need parvepoisid  
parvetööle lähevad.  
Seal need saapad ligunevad  
püksid marga näevad.

P i e t o l a : /on tulnud trepile , tulivihane/ Mis kisa siin on ja kelle loaga?

P a r v e p o i s i d : /naitavad julgesti Turkale/ Peremehe loaga!

P i e t o l a : /läheb Turka ette/ Sina oled peremees?

T u r k k a : /rahulikult / Pietola! On mul õigus?

P i e t o l a / väljakutsuvalt/ Mina olen Pietola.

T u r k k a : /röömsasti , nagu vanale tuttavale/ Tere!

Võtab vasema käega Pietola kae ja lööb oma parema sellesse-  
pietolat tugevasti raputades/ Tere mees! Tere! Jatab siis  
Pietola sinnapaika ja läheb aida seinalt taaseid võtma./

P i e t o l a ,: /on Turka kaitamisest pisut segane, vaatleb teda  
ja kasio poosisinai nunnilt/ Kes see poiss on ?

A n n i : /sordiiniga/ Teie uus suviline! Eks ole nii Katri?

K a t r i : / samuti sordiiniga Pietolale/ Sa ju ütlesid, et  
suvilist oleks tarvis.

T u r k k a : / tuleb Pietola juurde näidates valjaid/ Aga miks  
peab arvama seesugusest rakmete hoidmisest?

A n n i : /röömsasti/ Siin nad on! Ja neid on tagaetatud mitu  
nädalat. Kus nad olid?

T u r k k a : Ojas! /parvepoistele/ mei. poisid! Eks teist viigu  
need talli ja pangu õlgesse kohta. / Viskab taased kõrges  
kaares poiste poole. Talutab siis Pietola ette paremale/  
Ja mis see seal on?

P i e t o l a : See on pöösas! Marjapöösas!

T u r k k a : Ei, see, - natuke paremal... Just minu sõrme sihis...

P i e t o l a : /püüab seekord mitte eksida/ See?

T u r k k a : See jah!

P i e t o l a : See on ju sõnniku nunnik!

T u r k k a : Ja miks pole seda veetud põllule?

A n n i : / Kui Pietola kohe ei vasta/ Ei ole jõutud, kuna oli  
meestest puudus. Ei saa ka kevadisi töid alustada, sest  
tööriistad tahavad parandada, aga pole saadud seppa.

T u r k k a : /parvepoiste poole / On teist keegi sepp? /hoog-  
salt/ Tuhat ja tuline - või pean ise minema sepipatta?

I I P a r v e p o i s s : /rahulikult/ Mina olen ikka taguda kolk-  
sinud...

T u r k k a : Siis kahku sepikotta!

M a r j a p i i g a : /tuleb, vihase nutuvinega, Pietola ette/  
Mida nüüd loomadella alla panna? Majas pole enam põhu  
kõrki.

T u r k k a : Ja nüüd tuleb ütlema, kui on päris otsas?

M a r j a p i i g a : Ies sina oled?

T u r k k a : Peremees! Haskija!... mõk mis soovid ja pea seda hästi meeles.

L a r j a p i i g a : Muretse siis vähemasti heinu. Meid peaks veel heinamaal olema... /lähed porisedes ära/

T u r k k a : /Pietolale/ Kui palju on Pietolas hobuseid?

P i e t o l a : Neli, Pekka mingi heinu tooma.

T u r k k a : /poiste poole/ Kaks lähevad kahel hõusel Pekka pötsis heinu tooma. Teised muudele töödele. Ja need, poisid, on kiire, töö käima ja laul kõlama!

P a r v e p o i s i d : /valmistuvad tööle minema ja laulavad. Turkka kaib ühe juurest teise juurde ja teeb uusi korraldusi./

nr. 4.

Murega mehi ei toideta  
See on lõbu ja laul mis meis elab.  
Ja parvepoisi süda on noor ja vaba  
ja laul meil ikka kõlab.

Nagu see kukkus kuusikus,  
kuid kaasiku vilus oli pesa.  
Ei sellekula peretäred hoolinud,  
mis ütles armas isa.

/Lähevad ära/

P i e t o l a : Lustpoolt mees sa oled?

T u r k k a : Tervisi Heilalalt!

P i e t o l a : /rõõmsasti/ Oled seal? Just Heilalalt?

T u r k k a : Nad ei osanud mulle tervisigi kaasa varuda, kuna ei teadnud mind siia sattuvat. Aga saatenud oleksid kindlasti vana heale sõbrale.

P i e t o l a : /mineviku mälestustes/ Meie olime kui veljed...

T u r k k a : /naerdes/ Poisikese põlves olite teineteisega tapelnud päevad labi...

P i e t o l a : /võtab õigeks/ See on tõsi. Me olime vastakuti kui noored kuked. /Puhkeb südame põhjast naerma/ Heilala posid olid punnil ja punased, kui ma ta maha heitsin.

T u r k k a : Ja Heilala jälle naeris, et siis kui tema sinu maha heitis, - Pietola nina tuhises mis hirmus...

/Kõik naersvad/

P i e t o l a : kuidas on su nimi?

T u r k k a : /nagu muuseas/ Poja.

P i e t o l a : Poja?

A n n i : See on väga soov nimi!

T u r k k a : Aga sinult heade sõprade vabel.

P i e t o l a : Poja! Poja! Jah, mis mitte. Aga kuidas on su perekonnanimi?

T u r k k a : Mis te sellest pärite? Ja palju te sellest targemaks saate kui ütlen? Kukonen või Pannanen, Pikanen või Paksunen, Littunen või Lattunen?

P i e t o l a : Jeda muidugi. Mees on ikka üks ja sama. Aga jutustan nüüd, Poja, mida Heilala...

T u r k k a : / sööralikult vahcle/ Naud pole aega! Kõik kaed töösse ja toimetustesse...

A n n i : /naerdes/ Poja! Ütle mis peab tegema, kui talus pole jahu?

P i e t o l a : Noh, - tuleb jahvatada.

T u r k k a : Kui teri leidub?

P i e t o l a : Ierdest pole Pietolas tulnud kunagi puudu.

T u r k k a : Siis pole häda. Veski pöörlema ja Pietola veskile.

P i e t o l a : /kõps/ Jah! ,jah! Lahen kohe. / Hakkab minema võtit tooma./

T u r k k a : /Lahes oma seljakoti juurde. /

A t r i : /Annile/ On see uni?

A n n i : /Atrile/ Uni, uni, tahad sa siis ärgata?

P i e t o l a : /tuleb võõruse trepilt tagasi Anni juurde/ See on sulle paras mees!

A n n i : /Pietolale/ Ei passi!

P i e t o l a / imestades/ Mispärast?

A n n i : Tema on hea. Aga mina ei saa unustada Naotarit.

P i e t o l a : /mõtleb/ Nummalised on need tütarlapsed! Jah!  
/Ara aidavaravast./

T u r k k a : / tuleb tüdrukute juurde - Annile/ Teie, peretütar, tulete mulle näitama lauta. /Järsku meenutades/ Ahh! unustasin juba, et peigmees istub kambris!

A n n i : Tühja temast! Aga kuule, Poja. kuidas me saaksime kingad sellele vaesekeesele?

T u r k k a : /silmitseb nadri jalgu/ Femal on ju kingad ja paris korralikud!

A n n i : Aga laenatud.

T u r k k a : /Atri ees/ kuidas su nimi on?

A t r i : /lööb silmad maha/ Aatri.

T u r k k a : Pea, Aatri, pea püsti! Kartlikud sõtkub maailm jalge alla.

A s u r i : /tuleb aiavaravast, vaba esinemisega/ Tere! /Turkkale/ Üled siin see Poja?



T u r k k a : Kes sina oled?

K a s u r i : Parvepoiss!

T u r k k a : /läheneb laaurile/ Mis poja mina sinule olen? Sulle olen ma peremees!

K a s u r i : /kogeledes/ Andeks, poja - mees! Aga seal õues oli sõbralik vanamees ja kaskis poja käest küaida - kas võib tallu jääda.

T u r k k a : Tunned ehk kingsepatööd?

K a s u r i : Mina olen puusepp.

T u r k k a : Hea seegi. Jääda tallu...

K a s u r i : Mu sõber on kingsepp. Ei usaldanud edasi tulla, kui kuulis, et saa on Pietola.

T u r k k a : kutsu siia!

K a s u r i : /lähneb siaväravale/ Oterma! Julgesti edasi!

O t e r m a : /tuleb/ See ongi too poja?

K a s u r i : /õpetab poolsosinal/ Peremees, peremees!

T u r k k a : Oled sa, Oterma: Hea kingsepp?

O t e r m a : Siiani - aina kiidetud!

T u r k k a : /osutab Katri jalgadele/ Näita kas oskad seesugused kingad teha, mis sellele lapsele jalga passivad. Ja sina, puusepp, tee siia uue ukse. /Lähneb ja rebib võõruse ukse ragnal maha. Kask, kes on ukse taga lauranud, lendab kukerpalli prepiist alla./

O t e r m a : Vahi kui suur prussakas! Millega seesugust tape- takse?

K a s u r i : Võta sealt puuhalg!

T u r k k a : Ah-hei! Peretütare peigmees.

K a t r i : /sõjakalt/ Ei minul ole peigmeest!

T u r k k a : /rabatult/ Kes sina oled peretatar?

K a s a k : /On enese pasti ajanud, õelalt/ See on Pietola talu!

O t e r m a ja K a s u r i : Pietola! /Üritavad põgenemist/

K a t r i : /neid pidades/ Tpruu! Jääge paigale ja tehke mida on kästud. Mina olen siin perenaine.

T u r k k a : Palun andeks. Mina pidassin teid sinuks. /Anni poole/ Ja sind teieks.

K a t r i : /Turkkale / Tule, poja, mina tulen sulle lauta näita- ma. /Lähneb koos Turkkaga ära. Kauri ja Oterma peavad ukse kallal nõu./

K a s a k : /vahib lahkujatele järele, siis pöördub vaarikust

hoides Anni poole/ Kes on too mees?

A n n i : /teeb lühikese pausi/ Pietola tulevane peremees.

K a s a k : /naerab/.

A n n i : /pöörab Kasakale järsult selja./

K a s a k : /rõhitades/ Ei kunagi! /Ära õuevaravast/

- e s r i e -

Teine vaatus.

Avar paik metsas. Tagapool nõlvak ja jõgi. Paremal vaike hurtsik selle raastaveerel nimi : Maijala. Hurtsiku juures pink. Vasemal suur pakk-kast. Seljakotte ja paunu siin ja seal. Puude alla on Maija riputanud pesu kuivama. Poome ja latte vedelemas puude na-jal. Istumiseks soovivad kive ja kande.

Parvepoiste laagripaik. Tolari seisab tagapool oodates. Turka pikutab kesklava. Huotari viimistleb pootshaagi vart. Kasuri ja Oterma löövad kaarte, - trobikond poisse vaatavad seda pealt.

Kõik laulavad :

Mr. 5

Veel on Soomes palju metsa maharaiumata,  
Seal siis näevad parvepoistsid nalga ja ka vaeva.  
Murest aga siin ei hoolita ja röömsad on ikka meeled.  
Vastu meil kajavad põlised männid ja ööbikute keeled.

H u o t a r i : Tolari, kas ikka pole veel Maijat näha?

T o l a r i : Olen oma silmad - sedapsiis valusaks vahtinud, aga kedagi pole näha...

H u o t a r i : Jah! Nüüd saab hukka meie väärtuslik noor elu!

O t e r m a : Mitte minul. Võitsin praegu kümme tassi kohvi, viis kringlit ja rõnga vorsti. /Võtad uued kerdid/

H u o t a r i : Pörguline! Ta korrutab söögist, kui minu köht on ammu selgroo külge kinni kuivanud. Kus pörgus see meie Maia viibib? See pole enam õige asi. ?

K a s u r i : Ahk pistis plehku?

T o l a r i : Ei ta - sedapsiis oleks maha jätanud oma asju!

O t e r m a : Ja Tolarit! /Kõik naeravad/

K a s u r i : Hui ometi jõgi jookseks selget kohvi, kivid oleksid leivaviilukad ja sammal metsas kartuusi tubakas...

T u r k k a : Palju sa tahad sellest vorsti jupist?

K a s u r i : Ei see ole müüa, vaid omal süda!

T u r k k a : Võta siis ja söö! /Kõik naeravad/

H u o t a r i : Kuule, sina, Turkka, näid nii võõras? Uued riided?

T u r k k a : Täiesti uued. Sest endistesse ei tahtnud mees enam sisse mahtuda. /Kõik naeravad/

H u o t a r i : 'tõuseb ja jalutab ümber Turkka/ Ja need õhked saapad? Kust need tulid?

T u r k k a : Onnist leidsin!

H u o t a r i : Onnist leidsid? Kas nii nagu mustlaspoiss talu

T o l a r i : Paistsid olevat minu.

H u o t a r i : Luidas sa muidu elad? Minu kuues?

T u r k k a : Lui kuub on sinu, võid saada ehk pojaksiki!

H u o t a r i : Mis sellega oli üteldud?

T u r k k a : Et oleme sõbrad.

H u o t a r i : Ja sellepärast peaksin mina ohverdama oma kõige-  
parema kuue?

T u r k k a : Heldeke, kui sa asja nii vaatad. Mis muud sõprust sa  
mõtlesid?

H u o t a r i : Sugavamalt kui kuue laenutamine. Seda, mis kuue all  
asub. Mina tean päris koemata, kus kadunud Pertulese raha  
asub.

T u r k k a : /hoppab nagu nõelstult üles/ See raha, mille Pieto-  
la olevat varastanud?

H u o t a r i : See raha!

T u r k k a : /heidab tagasi pikali/ Seda tean minagi.

H u o t a r i : Ütle välja kui tead?

T u r k k a : Mada mul seda ütelda - ütle sina enne, siis ma kuu-  
len, kas tead õigesti.

H u o t a r i : Mina tean, aga ütle sina enne, siis selub otsekoha  
et sa midagi ei tea.

T u r k k a : /tõuseb istuma/ Ütleme korraga ja mehed kuulavad  
pealt. Nõus? Ja kuub pandiks!

H u o t a r i : Minult kuub, aga sinult?

T u r k k a : Saad kohvi saiaaga!

H u o t a r i : /naerab/ Hea küll. Saan vähemalt oma kuue tagasi.  
Noh-

H u o t a r i : Kadunud Pertu lese rahad on Loll Kusta kaas.

T u r k k a : Korraga kadunud Pertu lese rahad on ~~peet-...vete~~.....

H u o t a r i : Noh, sina ei ütelnud?

T u r k k a : /naerab/ Aga sina jälle ütlesid. /heidab pikali/

H u o t a r i : /vihaselt, kisub Turkkalt kuue/ No hästi, sõber,  
poja! Kui sa nõud lubakeid mulle kuue tagasi. /saab selle  
kätte/ Tahan tuleval pühapäeval külasse minna vaatama, kas  
leidub mõni tuisuspäine tüdruk koos hütiga.

T u r k k a : Mina maa peal asuvad mõlemad - tuisupea ja hüt!

H u o t a r i : See sinu maa on nii kaugel, et kui kauale ka silm  
seletab - ikka midagi ei näe.

T u r k k a : Vaata seda metsa.

H u o t a r i : Hea mets! Pietola talu mets. See metsaserv kuuluvat

Pietolale ja seal on Pietola tõrvamiil.

Turkka : Pietola talu mets! Minu maa!

Huotari : Ara arva armas hing, et Kass võiks lennata!?

Tolari : /paremale vahtides/ Pietola tuleb!

Turkka : Tuleb tõrvamiilile. /huotari poole/ Ole hea mees, huotari, laena veel pisut oma kuue.

Huotari : See hutt Pietola maal oleks kergemeelsus, aga häva- järgmisel pühapäeval olgu sinu ja katri kihlused. Pead sõna?

Turkka : Veel kusi!

Huotari : Kui sina pead sõna, siis mina samuti. Kuub pandiks Ja sinul : Pajatais kohvi. /Löövad käed kokku./

Turkka : /Poiste poole/ Poisid lööge lahti.  
// Käed lödakse lahti. Huotari istub ja silitab kuube/

Turkka : /naerab / Mees vaeseke - kaotas kuue.

Huotari : Hea pärast naerab, naerab paremini. /Viskab kuue, mille Turkka selga ajab/ Mina käisin korra Pietolas. /silitab tagumist poolt/ Tunnen seda veel praegugi tuharates!

Turkka : Opiksid mõtlema peaga. Nii tegin mina ja Pietla kut- sus mind Pojaks. Aga hoidke vähe eemale, et saaksin sõorali- kumalt kõnelda.

Tolari : /jookseb Turkka juurde/ kusi temalt - sedapaliks...

Turkka : ...Maija järele, eks? kuu ma kasin.

Pietola : /tuleb paremalt/ Pere- poja! Sellest on aastat viis, kui sind viimati nägin.

Turkka : Nii kaua?

Pietola : Nii tundub. Oli hea, et teie töökoht sattus siia lähedale. Puutume iaka vahel kokku. Täna õhtul saate pisut lõbutseda. Külanoored lubasid tulla tõrvaahju sütamisele. Kuudas siis laheb?

Turkka : Eks vaadake oma silmaga ja kuulake oma kõrvaga.

Pietola : /kuulatab ja vaatab ringi/ Ei mina marka midagi.

Turkka : Pange kõrv siia. / ajab rinna ette. Pietola paneb kõrva Turkka rinnale/ Madalamale. Nii!

Pietola : /kuulab/ koriseb! Vaene mees, mis hada sul on?

Turkka : See hada on meil kõigil. Maija, perensine, loks kadu- ra.

Pietola : Annini rääkis, et oli teda nähtud kirikukülas head ja paremat kokku ostmas. Küll ta tuleb pea.

Turkka : Annigi tuleb ehk õhtul siia ja kohtab oma huotarit?

Pietola : On ka huotari siin? Seda pole kuulnudki. Täna veel oli juttu ja Anni lubas jääda vanatadruxuks - minu sau läbi.

Turkka : Huotari! tule lähemale!

Huotari : /tuleb pisut ligemale/ Aga siiski mitte liiga lähedale!

Pietola : Eks sa käinud kevadel Pietolas?

Huotari : Naibin. Ja Pietola katles mind jalaga, ning see oli hobuse jalg!

Pietola : Selle vastu nüüd sooja käega./annab kätt/

Turkka : Meie siin, kui tahad, võime raakida lese naise hatist.

Huotari : Lese?

Turkka : Tead see kehviklesk...endine talu perenaine. Võlgnik oli kihutanud talust. Kavaluse ja valega - haige inimene...

Huotari : Lesk? Ja haige?

Pietola : /asjalikult, ei pane Huotari kibedat pilget nähele/ Mul nüüd lesk nõustaks, kui Poja ise on isameheks.

Huotari : Palju tänu, aga pole vaja. /Turkkale/ Pea kuub enesele. /Läheb tahapoole parvetuspäigale. Ka teised parvetajad lahkuvad, ainult Tolari jääb kaugemale laurama./

Pietola : Aga kuule, Poja! Kas sa tunnend üht Turkka nimelist parvepõlssi?

Turkka : Mis selle Turkka on?

Pietola : Laulsin tüdrukuid omavahel kõnelemas Turkkast ja katriist.

Turkka : Et olevat kahekesi koos pikad kevadised öhtud ja suvised pühapäevad. Kõik kinkad on kaidud, kosed laskutud, salmed sõuetud, lähed lauldud ja peremehe hobused kirikussegi aetud.

Pietola : Liivitsi! Mis mees see seesugune on?

Turkka : Liita ei või, laita ei taha. Seda võin ütelda, et ei ole minust parem.

Pietola : Parem? Sinusugust saab tulega otseitud, - asjata otseid paremat. Mul on olnud salajane lootus, et sina tuled ikka Pietolasse peremeheks!

Turkka : Siis pole hada. Turkkast ei ole mulle takistuse tegijat.

Pietola : See on hea. Nii teeme. Sina jääd selle töö siin ja tuled kohe peremehe hoolega Pietolasse.

Turkka : Ja Pietola talust tehakse ambruskonna eeskujulikum talu.

Pietola : See on sinu teha. Muhu see katri jäi? Oli ju siia tulemas.

/Lauldub haud: Isk umbes!

Turkka : Isk umbes! /Lütkah jõeale./

T o l a r i : /tuleb Pietola juurde/ Oli Pojaga juttu - sedapsiis?

P i e t o l a : Oli, tuleval puhapäeval peetakse Pietolas kihlus-  
pidu ja uhkesti...

T o l a r i : Sedapsiis -

P i e t o l a : Mina löön Maijaga polkat. /Ara vasemale/.

T o l a r i : /Eksi/ Pietola Maijaga - sedapsiis.../Läheb pesu-  
nööri juurde, napib ja hüpatab Maija seelikut ja sukki./  
See oli - sedapsiis... Nii hell ja hõkka ja inimene. Siin  
on Maija seelik - sedapsiis... ja sukakesed...

T u r k k a : /tuleb tagantpoolt/ Juba on läinud tõrvamillile?

T o l a r i : Maija või?

T u r k k a : Katri!

T o l a r i : /vahib paremale/ Ei see tulegi.

T u r k k a : Katri?

T o l a r i : Ei. Maija!

T u r k k a , : /naerab/ Oleme lollikesed. Armastus teeb tobedaks!

T o l a r i : Just kui mässib su võrku.

T u r k k a : Mis Pietola ütles?

T o l a r i : Tuleval puhapäeval peetakse Pietolas kihluspidu ja  
sedapsiis!

T u r k k a : Katri ja mina?

T o l a r i : Maija ja Pietola!

T u r k k a : Eüüd see asi on sassis - sedapsiis!

T o l a r i : Seilitab õhe kaega sõdant, talsega laups/ Minul on siin  
nii imelik, - nii sedapsiis...

T u r k k a : / on vahtinud paremale/ Sealt Maija tulebki!

T o l a r i : /asub ka vahtima/ Sealt see Maija tatsutab palavaga  
tulla...vaeseke tuleb kaupa toomast, nii et sark leemendab...  
sedapsiis - /Ohkab ja tahab minna jõeale./

T u r k k a : Kuhu sina jooksed, Tolari?

T o l a r i : Lähem jõeale... mina ei saa - sedapsiis...

T u r k k a : Ara sa mine kuhugi. /Tirib Tolari tagasi ja talutab  
kasti juurde/ Siia kasti! Kiiresti! /Upitab Tolari kasti/

M a i j a : /tuleb kohutavalt suure kandamiga/ Tervisi kirikukülalt!  
/vabastab end kandamist/ Siin on sulle metsakaupmehelt kiri.  
Sinust tehakse parvepealik. Aga kuule, - Kasak tuli Pietola  
tänavas vastu ja hakkas ikka sinust ja katriist usutlema.  
Noh siis ma puristasin, et täna õhtul juuakse Maijale Turkk  
ja Katri kihluskohvi. Kutsusin kaasa ka siia.

T u r k k a : Usud Maija, et ta ei häbene tulla?

I P a r v e p o i s s : /on tulnud tagant ja naeb Maijat, kisen-  
dab teistele/ Poisid! Meie Maija on tulnud! Elagu Maija!  
Elagu, elagu elagu!

/Poisid kogunevad Maija ümber, laulavad ja tantsivad/

Nr.6

Hih-hei, huh-hei meie Maija!  
Keedab kohvi, peseb paja.  
Kuidas ilmaelu pöörleks,  
Kui ei Maijat oleks?

Radi-radi, ralladi, ralladi rei!  
Kui ei Maijat oleks! /tants/.

Hih-hei, huh-hei, meie Maija!  
Ime, et teda ei naida!  
Sedapsiis, peab juures vahti,  
Siis läheb maruks lahti!

Radi-ralladi, ralladi, ralladi rei.  
Siis läheb maruks lahti. /tants/

H u o t a r i : Ja naad pika paastu peale pada kiiresti tulele.  
/Võtab kohvikatla/ kes soovib saada siit tilgakese, rääkigu  
minuga alandlikult. /Läheb tahapoole ära/

P a r v e p o i s i d : /hajuavad tahapoole laiali/

M a i j a : Kus on Tolari, ei näinud teda teiste hulgas?

T u r k k a : Kosk oli umbes. Tolarit ei olnud ka jõe puhastamas.

M a i j a : /ehmanult. Ehk kukkus jõkke!

T u r k k a : Aga kallis Maija, ma ju ütlesin, et Tolarit ei  
olnud seal.

M a i j a : Aii sa vist ütlesid? Oi, kuidas ma ehmunisin... Jada  
lööb veelgi... /Hüüab/ Tolariii....

T o l a r i : /kastist/ Siin!

M a i j a : Kust see haal kostab? /läheb vasemale/

T u r k k a : /Tolarile/ Naed naad, et Maija armastab sind. /Läheb  
ära jõeale./

M a i j a : /metsast/ Tolariii...

T o l a r i : /kastist/ Maijaaa...

M a i j a : /tuleb aga ei leia Tolarit/ Tolariii...

T o l a r i : Siin, sedapsiis...

M a i j a : Siin, - kastis? Kull sa oled vigurivänt. /Naeravad  
vestastinku habelikult ja armastati/

T o l a r i : Mis sa seal kiriku juures käisid?



M a i j a : Seda toomas! /Anneb Tolarile aabitsa./

T o l a r i : /imestades/ Aabits! /Tuleb kastist välja./

M a i j a : Mina pead sellest nüüd usinasti kinni haarama - nagu sipelgas. Jääd vaheks ajaks töölt ära, et saaksid paremini otsa kätte, ja alusta kohe. Mina lähen nüüd jõe äärde pesu pesema ja kohvi keetma. Vahetevahel käin sind jälle õpetamas. - /armsasti/ Siis toon ka kohvi ja saia. /Läheb kompasudega jõeale./

T o l a r i : /talle järele vaadates/ See meie Maija ei ole küll nii väga ilus, aga ta on ... /Muhekeb. Sedapsiis... /Võtab aabitsa/ Kui veel ema, kadunuke, elas naksisin juba päris kenasti veerida, aga kui ema suri - jai kõik pesasse. /Seab end mugavamini/ Aa... /Räägib nii nagu usuõpetuse illustratsioonid on aabitsas antud tähtede juurde/ A on Abraham.... Abraham oli sada aastat vana ja Saara üheksakümme, aga neil ei olnud sedapsiis - last. Saara naeris, kui ingel ütles : - sedapsiis. Aga ei oleks tohtinud naerda: aasta pärast sai lapse. /Viskab pilgu jõe poole/ Ei tea - kui vana peaks olema meie Maija? Pe... - See on - Raabel. Seal on kole vangimaja ja suur torn ja seal läheb kõik koledasti segamini, nii et ei oska mitte raakidagi...

Seda pookstavi.../tunnistab, aga ei tunne ligidalt ega kaugelt/ Sedapsiis, kui saaks kusagilt vanad prillid... sedapsiis...aga see siin on kaini pookstav. See mees jälle oli äkilise vihaga mees. Kirjas seda ei seisa, kas ta nina ka tuhises nagu vanal Pietolal, aga tema ei kannatanud suitsu. Jumalale juuri ja teisi taimi, marju, pirniseid ja ... /neelatab ja öiendab tahapoole vaadata/ sedapsiis. - ohverdades läks suitsu kurku ja siis... sedapsiis: venna veri hakkas kisedama.

T. , on Tanieli pookstav. Aga teda ei sõõnud lõukoer... See Maija sõõgikeetmine võtab täna nii hirmus palju aega... Ee. - see on Egiptimaa. Seal see Joosep sattus vangipõlve, kui tema isanda naise silmad põlesid, sest Joosepil oli kena kasv ja hea loomus, aga ei tahtnud, - sedapsiis... Aga pärastpoole Joosepist sai, -sedapsiis, kui seletas unenäo.

Ve. - Ve? - Ve?? ? Päike lõõskab nii, et teeb päris segaseks. /Maigutab/ Võib olla on seal onnis mõnusam... /Läheb onni ja heidab pikali lugema./

P i e t o l a : /tuleb vasemalt/ Siin ma nägin raudkanali. /otsib ja leiab/ Laenan seda vaheks ajaks. /Pöördub/ Kas kasak? Tere. Mis head kuuldu?

K a s a k : /tuleb paremalt/ Pietolal oleks lainud pahasti. Korhonen oli andnud võlakirja sissenõudmiseks, aga mina lunastasin selle enda kätte.

P i e t o l a : Sina lunastasid? Millegagi kust sa võtsid kuus-  
tuhat marka?

K a s a k : /solvunult/ Kas Pietola pole kuulnud, et õed ja vennad on teinud minule rahalise kingituse. Maksin selle raha nüüd kohtusse sisse. Lepib Pietola sellega?

P i e t o l a : Ei tea, kuidas sind kiita ja tänada.

K a s a k : Korhonen kartis seda, et siis kui Pietolasse tuleb peremeheks see parvepoiss Turkka, on talu varsti sõõndud ja mädud.

P i e t o l a : Mi tule see mees Pietolasse peremeheks.

K a s a k : Aga sina pead võtma Katri kõvasti kasile. Peab sestma tema ara tädi juurde. Siis ei puutaks nad enam kokku. Praostki on laitnud seda häbiatavat ringijooksmist. Kui Turkka saab katriilt selle ninanipsu, /täheendusrikkalt/ siis Pietola ei tarvitse parast kahetseda.

P i e t o l a : /rahutult paremale vahtides/ Kuhu see katri ometi jääb?

K a s a k : Kas selle Turkka ristinimi on Aabraham?

P i e t o l a : Mi ole teada, on see Aabraham või Iisak. Ei tunne seda meest näost näkku.

K a s a k : Sina ei tunne "Poja" hüudnimelist meest?

P i e t o l a : Poja? Kas tema on Turkka? /Maerab/ Vaata kus vigurivänt!

K a s a k : Politsei ütles, et keegi Aabraham Turkka on kuulus vares. Mullu talvel lastud ajutiselt vabadusse.

P i e t o l a : Olgu pealegi. Tema ristinimi on Poja.

K a s a k : Ei see ole kellegi ristinimi. Tahan näha tema pabereid.

T o l a r i : /norskab/

K a s a k : Mis hääl see oli? /Kaib onni juures ja tuleb tagasi/ Tolari näikse seal norskavat.

P i e t o l a : Tule, lahme tõrvamillile. /Lahvad vasemale ära./

M a i j a : /käised ja seelik üles käaritud, tuleb tagant poolt/ kuidas siis minu mehikesel lugemine edeneb? - Noh, kuhu see on kadunud? /Leiab Tolari onnist/ Maged! - Aabits on lahti... /hellasti9 ja nina lüüetud raamatu vahele. Tolari vaeseke, ära väsinud. /Äratub/ Tolari. -Tolari...

T o l a r i : /poolunes/ Küll Maija ikka - sedapsiis - armastab...

M a i j a : Küll mina armastan, - sulle vähe otsida kase ladvast...

T o l a r i : No oli sel praostil pikk kael...

M a i j a : Ärka juba!

T o l a r i : Kas Pietola ja Kasak on juba kihlätud, sedapsiis?

M a i j a / Sakutab Tolarit/ Ärka nüüd armas inimene...

T o l a r i : Kuidas on Ve nimi?

M a i j a : Mis vee, - jõe vee?

T o l a r i : Mi selle pookstaavi Ve - sedapsiis.

M a i j a : Oh sa õnnetu, ei saagi enam unest jagu.

T o l a r i : Ega ma enam maga.

M a i j a : Ve nimi?

T o l a r i : Jah.

M a i j a /näitab aabitsat/ Mis see on?

T o l a r i : ~~kuhu~~ See on sedapsiis...

M a i j a : Noh, - mis sedapsiis?

T o l a r i : Sedapsiis - aabits. Aga mis on Veä nimi?

M a i j a : Missuguse?

T o l a r i : /näitab aabitsast/ Selle!

M a i j a : Et mis selle pookstavi Ve nimi on? Miiviisi?

T o l a r i : /pahaselt/ Mina magad, kui ei mõista selgesti rääkida.

M a i j a : Mis on Maija nimi?

T o l a r i : Sa mõtled, et sinu? Maija Rivaske.

M a i j a : Oi armas aeg! Aga mis on Tolari nimi?

T o l a r i : Heikki.

M a i j a : Oh, oh, oh, - no - mis on Heikki Tolari nimi?

T o l a r i : Aga ega siis ometi Ve nimi ole Heikki Tolari?

M a i j a : Ei, no on pudrusaabas!

T o l a r i : Ve nimi?

M a i j a : Ei sellest ei tule midagi, tervest sinu õppimisest. kindlasti ei tule - mittemidagi. /Läheb pahaselt tahapoole/

T o l a r i : /Üksi/ Kull sellest tuleb, aga sedapsiis, ega siis inimene herilane ole. /Mõtiskleb/ Ve nimi pudrusaabas?

T u r k k a : /tuleb tagantpoolt onni juurde./

T o l a r i : /Turkkale/ Turkka, ega ometi Pudrusaapa pookstav ole Pe?

T u r k k a : Sellega see algab. Aga misparast sind pudrusaapaks nõutakse? Või olid sul nii naljakad saapad?

T o l a r i : Mina komistasin ja kuukusin Pertu lese pudrupatta.

T u r k k a : Olid sa rikast leske piilumas, et komistasid?

T o l a r i : Ega ma - sedapsiis, aga olin tunnistajaks, kui lesk laenas Kasakale raha.

T u r k k a : Põrgu paralt! Oli see suur summa?

T o l a r i : Kuus tuhat ja kuus rotsenti kasu.

T u r k k a : Kes oli teine tunnistaja?

T o l a r i : Oli kaks sedapsiis: Tolvas Liisa ja Poro Rirkko. Aga lesk nõudis minu kolmandaks. Siis, et peab kirjutama Tolari nime, kuigi kasak riidles vastu, et ei ole käinud leeris.

T u r k k a : Opi, Polari, õpi usinasti, siis saad naisevõitu õigused ja pääsed vabadikuks.

T o l a r i : /pisut kurvalt/ Aga sina ei pääse Pietolasse, - sedapsiis. Pietola ütles naudeama, et ei tule see mees Pietolasse peremeheks. Ja katri viiakse ära tadi juurde.

T u r k k a : Una naed või?

T o l a r i : Oli see siis uni? /Arutab/ Võis olla ka sedapsiis... Aga vist oli ikka ikmsi?

T u r k k a : Millal see oli?

T o l a r i : Mina heitsin Maijalasse lugema... Pietola tuli lae-nama raudkangi...

T u r k k a : Raudkangi? /Meeb, et kang on kadunud/ Ja siis?

T o l a r i : Ja siis nagu kasak oleks tulnud sealt poolt... Ja teatas Pietolale, et tema on lunastanud Pietola võla.

T u r k k a : Niiviisi. Ehk juhtusid ütleva, kui suur oli võla-summa?

T o l a r i : Kuustuhat.

T u r k k a : /vilistab/ Sama summa, mis kasak laenas pertu leselt.

T o l a r i : On see hea tahendus?

T u r k k a : Nii hea, et naera. - kasak läks arvutatavasti tõrva-miilile?

T o l a r i : Aga praost oli laitnud seda, et Maija ja mina oleme liiga palju ringijooksanud. Sina seisis minu eest, aga praost venitas kaela nii pikaks, et pea ulatus üle nende puude latvade ja kisendas kiriku poole: Turkka Egiptimaalt...

T u r k k a : /naerab/ See oli hea nägemus.

T o l a r i : Aga kuule, Turkka. - Mis oli selle Egipti - sedapsiis-nimi, - kes nägi seesugust und, et seitse lahjat - sedapsiis-neelas ära seitse lihavat - sedapsiis?

T u r k k a : See oli Vaarao!

T o l a r i : Aga selle pookstav ole Ve?

T u r k k a : Nii see on.

T o l a r i : /vilistab/ Siis Maija tegi kogemata suure vea... Ma lähen ütleva, et mitte Pudurusaabas pole sedapsiis, vaid Vaarao Egipti kuningas. /Läheb tahapoole äre./

L o l l K u s t a : /tuleb paremalt, kott seljas/ Tere! Oled sina see mees, kelle nimi on Turkka?

T u r k k a : Mida on sul Turkkale asja?

L o l l K u s t a : Vaese lese Anni kaskis minna Turkka juurde, et Turkka annaks kustale haljast hõbedat.

T u r k k a : Ahaa! Sina olecki see kust. Mina annan haljast hõbedat, kui raagid, kes õpetas sind ütleva, et Pietola on võtnud sinu ema raha?

L o l l k u s t a : Ei kustat ole keegi õpetanud. Pietola on võtnud ema raha, aga Pietola ei tunnista. Jumal nuhtleb pietolat. - Oled sina furkka?

T u r k k a : Olen.

L o l l k u s t a : Annaksid Kustale tükikese leiba. Kustal on nälg.

T u r k k a : Saad kohvi ja saiagi.

L o l l k u s t a : Oh sa pagan, või saia...

T u r k k a : On sul juba palju haljast hõbedat?

L o l l k u s t a : /võtab suurest kotist väikese kotikesse ja helistab kõrva juures/ On neid juba kaunis palju.

T u r k k a : Näita.

L o l l k u s t a : /võtab kuue seljast, laotab maha, istub siis ja puistab kotikese sisu kuuesilule/ On, on, on neid...on, on, palju, palju...on viielisigi...

T u r k k a : /istub tema juurde/ On siin kümmelisigi. Aga ei nad kõik olegi haljad. See seal on haljas. Nellielt Kusta selle on saanud?

L o l l k u s t a : /silmitses raha/ Selle Kusta sai kirikuküla härralt, kui Kusta käis postipreilile laulmas:

Nr. 7x 7

Voi, voi, voi, kui meest ei saa  
õhkas Anttila Aemalia.  
Kuidas sa küll seadoid seeliku hõlma  
võltisid koledaid?

/määrab edasi-tagasi õhku kiskudes/.

T u r k k a : Kas Kusta on saanud haljast hõbedat kasakalt?

L o l l k u s t a : Selle Kusta sai kasakalt. Kasak ja Tolvas liisa armastavad teineteist, aga Kusta ei ütlenud kellelegi. Ja selle Kusta sai Tolvas liisalt... Kusta peab sõna: Pietola on võtnud ema raha, aga Pietola ei tunnista, Jumal nuhtleb Pietolat.

T u r k k a : /nagu enesele/ Siis Tolvas liisa armastab kasakat.

L o l l k u s t a : Aga Kusta ei räägi seda kellelegi.

T u r k k a : Kes on võtnud ema rahakinga?

L o l l k u s t a : Ei seda ole keegi võtnud.

T u r k k a /näitab kinga/ Mis see on?

L o l l k u s t a : Ei Kusta tohi ütelda, ema riidleb.

T u r k k a : Ema on ju surnud.

L o l l k u s t a : Ei ole ema surnud, Ema on taevas.

T u r k k a : Mis ema ütles, kui ta hakkas taeva minema?

L o l l i k u s t a : Mites: Kusta ei tohi naidata Polvas Liisale, ega Lassekale, ega ka kellegi muule kui Pietolale. Muidu Kusta ei saa Pietola pojaks. Rea meeles Kusta!

T u r k k a : Oled sa naidanud Pietolale?

L o l l i k u s t a : K u s t a ei julge, - Pietola loob,,,

T u r k k a : Või nii,. Lahme nüüd jõeäärde Maija juurde, siis Kusta saab kohvi ja saia. /Lahkeb tahapoole/

L o l l i k u s t a : Oi pagan! /Korjab ruttu oma asjad kokku ja topib kotti. Lahkeb sõrvides tahapoole./

K a t r i : /tuleb paremalt. Laul kostab eemalt/

Mr.B

Järve seljalt tuuleke puhus,  
vaikne tuulekene.  
Häva leheke värastus -  
ja inimhinjekene.

/Heidab rati õlgadelt ja piilub Turkkat onni varjust./

T u r k k a : /tuleb tagantpoolt/ Oli nagu kuulda Matri laulu... /vaatab paremale, siis vasemale Matri jala all praksub puuks. Turkkas pöördub, jookseb juurde ja tirib ta ettepoole/ Ära end peida midagi minu eest. /istuvad. Turkkas tõsisemalt/ Varsti lahutatakse meid niikuinii, sest õnn ei saa igavesti seista kaulatuses.

K a t r i : /kohkunult/ Kes meid lahutab?

T u r k k a : Lasek. Tema tahab sind hoida endale ja viia tadi juurde varjule.

K a t r i : Lasek?

T u r k k a : Jah. Temal on nüüd võim ja meelevald Pietolas, sest Pietola võlakirjad on tema taskus.

K a t r i : Aga temal ei ole meelevalda minu üle.

T u r k k a : Tahad sa siis oma isa lasta Pietolast minema kihutada?

K a t r i : /puhkeb nutma/

T u r k k a : Oli ilus päikesepaisteline päevakene, aga siis tuli sagar vihma. /sakutab madrit/ Kõik pilved puhutakse laiali... /puhub naljatades Matri juustesse/ Nii... ja piisad on karastuseks maale.

K a t r i : /pöörab oma marja pilgu Turkkale/ Turkkas! Sa teed minuga paha nalja?

T u r k k a : Nali naljaks ja tösi tööks, kui ainult Pietolal jatkuks jõudu ja usku, siis läheks kõik hästi.

K a t r i : Nemed tahavad mind sinust lahutada? Seda ei juhtu kunagi, /vaiksemalt/ Kui sina, Turkkas, mind armastad?

T u r k k a : Seda sa veel küsid? Aga meile on tarvis pisut aega, et Pietola jõuaks täie selgusele.

K a t r i : Sa arvad siis?...

T u r k k a : Ma kardan! Kasaka must kaub tuleb enne käristada, räpäläteks ja tema mask maha kiskuda, siis paistab paike! Katri. Looda minule nagu sikk sarvedele!

K a t r i : /naerutades/ Ma loodan.

L o l l k u s t a : /tuleb tagantpoolt ja pühio suud/ Oi pagan! Kas teie armastate teineteist?

T u r k k a : /võtab Katri umbert kinni/ Armastame ja väga.

L o l l K u s t a : Ei pagan! /Katrile/ Aga kas sina ka armastad?

K a t r i : /võtab naerdes Turkka umbert kinni/ Vaga!

L o l l K u s t a : Oi pagan! Siis Kusta laulab teile:

Mr. 9

Maaksi nii kaunist öiekest kasvab  
mahele poole seda  
Armastus valjusti, - kas või kaljustki -  
labi kull tungib taeva!

/Naerab kõõksudes/

T u r k k a : Ilus laul. Mine nüüd ja pea meeles Kusta : seda võib igashele ütelda, et Katri ja mina Teineteist armastame.

L o l l K u s t a : Igahele? /Turkka noogutab/ Turkka annab siis pärast veek kohvi ja saia?

T u r k k a : Haljast hõbedatki saad. Mine nüüd.

L o l l K u s t a : Oh sa Pagan! /Jookseb minema paremale./

T u r k k a : /on pilgu heitnud vasemale, tõuseb püsti/ Kasak ja Pietola tulevad. /Katri tõuseb, Turkka lukkab teda hartsiku poole/ Mõistlikum on tormikeerisest eemale hoida, see võib põlised puudki maast lahti murda - kõige juurtega.

P i e t o l a : /tuleb raudkangiga . Kasak koos temaga - vasemalt/

T u r k k a : Kae! Pietola peremees aitab raudkangiga pühamehel saadana vastu võidelda.

K a s a k : /jaiselt/ kuidas on sinu ristinimi?

T u r k k a : Nipitiri!

K a s a k : /kriiskavalt/ Kas ma pean igale vastutulevale huljusele oma ametiraha näitama? kuidas on su nimi?

T u r k k a : /viivitades, muigega/ Abraham!

P i e t o l a : /häämastunult/ Abraham.

T u r k k a : Ilma pühamehele kiitlemata. Nimi kui templisammas.

P i e t o l a : Pidi ju olema Poja?

T u r k k a : kui isale oli Abraham, siis emale - Poja. Olen selle andnud hüüdnimeks kõige paremate sõprade vahel.

K a s a k : /Siendab kae välja/ Paberid?

Turkka : Mis päberid?

Kasak : /kõrgendatud tooniga/ Sinu pass?

Turkka : Ei seda ole igahe näppu anda. Ajad kättevihhi sisse.

Pietola : Ei olegi passi??

Turkka : Mis häda sellest Pietolal on?

Kasak : /võidutsevalt ja kõledalt naerdes/ Mina hoiatasin Pietolat mitte igahte kergemeelselt uskuda...

Turkka : /lõikab vahele/ Mina pole igahe igaüks.

Kasak : /segamatult edasi/ Pietola on juba kahju kandnud ja pahameelt tundnud tolle petise iska läbi...

Turkka : Iska oli peenikene sulil, peagu sama osov kui kasak.

Kasak : /vihast värisedes/ Mida sina ütlesid?

Turkka : Kas oled kasina kuulumisega?

Pietola : Kasak, sulil??

Turkka : Nõigeparemast sordist.

Kasak : /meeletas raevuhoos/ Pietola. Anna talle vastu koonu. Löö selle häbematu lõuad kinni!

Katri : /sööstub Turkka juurde, teda nagu kaitsta tahtes/ Ei, isa. Siis tapa meid mõlemaid. Mina Turkkat ei jäta.

Pietola : /jõuliselt / Katri!!! /läheb rahulikult Katri juurde, võtab tal kaunarnukist kinni ja sõnab kindlalt/ Sinu saab kasak. Nii on parem meile kõigile.

Katri : Ei saa. Minu jaoks ei ole teist meest maailmas, kui Poja. /Puhkeb nutma/

Pietola : /talutab ahastava Katri vasemale äral/

Kasak : Ilusat kihluspidu. /kergitab kübarat./ Täna Maijat kohvi eest. /Lõnnib sirgeseljaliselt vasemale ära./

Turkka : /hauab talle järele/ Pärast kuulete tles pasuna-meister.

Huotari : /tuleb tagantpoolt/ Kas see tõrvatud versta-post oli?

Turkka : Minu mõrsja kosilane.

Huotari : Puhua. Mis ta tahtis?

Turkka : Nutsus kihluspeole.

Huotari : Millal neid peetakse?

Turkka : Täna öhtul. Vaja minna Maijale ütleva, et paneb kõik pujud tulele. Siis tuleb veel neli neitsikut. Kas sina pole neist huvitatud?

Huotari : On nad talutatud?



T u r k k a : Üks vist on. Selle nimi on Anni. /Läheb naerdes ara/

/Anni ja kolm tüdrukut tulevad paremalt./

H u o t a r i : /väga pidulikult/ Tere tulemast laia laanekambrisse meeldivad külalised, talututred ja taluga tütred. Kas tohin küsida, kust talust keegi?...

A n n i : Oleme õekesed.

H u o t a r i : Muile ilmutati eile öösi unes, et kõige armsama nimi on Anni. ~~xxx~~ Keda õeketest nii hüatakse?

A n n i : Kõiki.

H u o t a r i : Ja olete õekesed?

A n n i : Tema nimi on Anna-Maija, tema Anna-Kaija, tema Anna-Liisa ja mina Anni õnnega.

Huotari: Muide... meie oleme vanad tuttavad, kui veel mäletad?

A n n i : Miks mitte, tahtsid hakata mind tookord kosima, aga jätsid katki.

H u o t a r i : Hea, et mäletad. Nüüd võin siis jätkata.

A n n i : Aga sul tuleb alustada kõige vanemast. Kui ükski teistest sinust ei hooli, siis pääsed alles minu jutule, sest mina olen kõige noorem.

H u o t a r i : Kes neist kolmest on siis kõige vanem?

A n n i : Mutikas teab küsimatagi.

H u o t a r i : Aiva õige. /laulab/

Nr. 10,

Mina see olen joomaripoega,  
loodud hulkujaksi.  
Maailma mööda rännates  
ma leidsin muret kaks.

/raagib/ Kes teist armastab joomaripoega, - istugu.

/kõik kolm istuvad. Anni naerab./

A n n i : Mina väene jaan vanapliiks.

H u o t a r i : Ara veel nuta. Siin proovitakse järele, palju keegi mind armastab. Loe sina, mitmest suudlasest ükski tüdineb...

T ü d r u k u d : /jooksevad kiljudes laiali/

H u o t a r i : Nende armastus lõhkes kui seebimull. Nüüd on sinu käes kord...

A n n i : /laulab /

Joomaripoja - kui võtaksin,  
sureksin igavusest!  
Mädalaid hulguks ta külades  
ja elaks aina viinast!

Ei mina hooli viinajoojast.  
Oma kodu hädjaks -  
kena ja viisakas olema peab,  
Jee keda valitaks.

/Taanu joosta tahapoole./

H u o t a r i : Kuhu sa nüüd jooksed?

A n n i : Maijale appi kihluspeoks kohvi keetma.

H u o t a r i : Mul hakkab igav.

A n n i : Siis lõbusta ennast.

H u o t a r i : Sinuga oleks lõbusam... Jee tähendab, et sina, Anni...

T u r k k a : /tuleb tagantpoolt/ muutari! Navatset sa lunastada oma kuube tagasi?

H u o t a r i : /kirub/ Tont võtaks! Mii hea algus oli kaes... Sina võid oma haige lesega seenele sõita. Siin on tutarlaps just minu meele järele.

T u r k k a : /naerdes/ Tema see vaeselese laps ongi.

H u o t a r i : Siis võtan hüti koos lese ja lapsega. Tuleval puhapäeval on kihlused.

A n n i : Pea, pea. Kosimine on veel pooleli.

H u o t a r i : Poja. Sõbramees, sina lubasid minu eest seista.

T u r k k a : Jah, aga lese ees.

H u o t a r i : Räägi lesega, - Anni kuuleb ./Läheb tahapoole/

T u r k k a : /toob Anni pisut ettepoole/ Kuule Anni. Nüüd on Pietola meel muutunud, temal pole enam minusse usku.

A n n i : Kes siis vanamehe meelt muutis?

T u r k k a : Kasak. Istuvad seal tõrvamiili juures. Katri viiakse tadi juurde.

A n n i : Taevane aeg!

T u r k k a : Pole viiga. Ipmeta sina, et Katri paaseks siia, mida rütem, seda parem.

K a s a k : /tuleb vasemalt, kohkub Turkkat nähes, aga siis võtab kogu oma julguse kokku ja sammub keskele/ Siis on jäänud Katri rätik.

T u r k k a : Kas Kasak ehk teab missugune neist rätidest on Katri oma?

K a s a k : Ei mina tea.

T u r k k a : Ja kogemata võõraste vara ei taha? /Annile/ Mine üttele Katrile, et ta tuleks ja näitaks Kasakale, missugune on tema rütt.

A n n i : Ieen kuidas kästi. /Ara vasemale/.

K a s a k : Mina jään ootama.

T u r k k a : Istuge ja puhake ka oma vanu jalgu.

K a s a k : /valitseb end hästi/ Kes su isa on ?

T u r k k a : Misuke nendest?

K a s a k : On neid siis mitu?

T u r k k a : Poolteist.

K a s a k : Mis seisusest?

T u r k k a : Lugupeetud talupoja seisusest.

K a s a k : Ja teil on suurtalu?

T u r k k a : Maks suurt.

K a s a k : Toredam oleks utelda kolm.

T u r k k a : Kolmas müüdi. Aga see oli ka hea koht, sellest saadi sada tuhat.

K a s a k : See on imelik, kui kergesti tädrukud läsevad endid hullutada, Ei nemad küsi passi, Usuvad mida poiss ütleb, kuulavad mida kullake kudarutab.

T u r k k a : Sellised nad väesekesed on, need tädrukud.

A n n i : /tuleb vasemalt/ Hatri tuleb kohe. /Pilgutab silma.

T u r k k a : Hea küll / läheb tahapoole/

/Kell hakkab helinema, kuulutades päevatöö lõppu./

HÕHDED: Kell heliseb . Kell heliseb.

(Parvepoisi tulevad tööpaigalt. Mülatädrukud vasemalt ja paremalt/

A n n i . Naud tahan kasakalt küsida, - ilma pikema jututa...  
Teid kuuldigi Pietolale ütlevat, et olete Pertu lesele maks-  
nud selle võla, kus minagi olin tunnistajaks?

K a s a k : See on maksetud.

A n n i : Kelle rahaga maksite siis korhosele minu kodutalu eest?

K a s a k : Jäin korhosele võlga...

A n n i : Mispärast ei võinud meie isa jääda korhosele võlga?

K a s a k : See on korhose asi.

A n n i : Madu - niisugune!

H u o t a r i : /tuleb tagantpoolt/ Kuule mees. Tuleta meele kümnet kasku. Tema edvistab kaunima neitsiga maailmas.

A n n i : Kae nüüd, Kasak, sinnapoole kus on su selg.

H u o t a r i : Mismoodi see mees seljatangant välja meel. Poeb  
kiiresti kasaka seljataha. Kasak keerab end raitu ringi./  
Poisid. Sellel mehel on kaks naga.

K a s u r i : /tuleb muutari ja Kasaka juurde/ Mis tantsu see  
tantsib?

H u o t a r i : Aga väga imelik enitus. Igas ilmakaares on naga.  
Vaata kustpoolt tahad. / Paus Kasakale seljataha pageda/

O t e r m a : /tuleb kasaka juurde/ Sama prussakas, kes oli Pietola  
kambri ukse.

K a s u r i : Seesama jah. See kipub ju meie sahvrisse. Kanname  
selle kotiga jökke.

K a s a k : /mõjusalt/ See on Pietola maa ja mina tulevane  
Pietola peremees seban siin oma maal. Võtke seda teatavaks.

T u r k k a : /tuleb koos natriga tagantpoolt/ Rahu. Poisid. /  
/Tõuseb natriga koos pingile pusti/ Võõrad ja omad - parve-  
poisid. Nii palju kui meie maija roogadest jätkub laske  
hea maitsta meie kihluspeo heaks mälestuseks.

P a r v e p o i s i d : Elagu!!!

H u o t a r i : Tõstame üles mõrsja ja parvepealik Turkka.

P a r v e p o i s i d : /tõstavad Turkka ja natri õhku/ Elagu.  
Elagu! Elagu!

T u r k k a : Kiitus! Kiitus!

T o l a r i : /tõuseb pingile, pidulikult/ Maija kaskis - sedap-  
siis, et kohvi on - sedapsiis...

M a i j a : /Lauat ank kanoikaks kaas, serveerib kohvi. tuleb  
kasaka ette/ Võta ka kasak. Ole hea.

K a s a k : Ei hooli.

T o l a r i : /on vätnud teise lauatuiki saladega/ Võta, kasak.  
Võta sedapsiis.

K a s a k : Ei taha su viletsat sala.

T u r k k a : Võta kasak. Ega see pole laenatud, see on kingitud.  
Tänu kasakale tulemast. Ja nüüd poisid laulame kasakale  
lahkumiseks ühe kena laulu.

P a r v e p o i s i d : /laulavad, hiljem astuvad naishääled juur-  
de. Pikkamisi piiratakse Kasak sisse ja surutakse üha enam  
pakkkastile lähemale. Kasak taganeb kuni jomistab kastiser-  
vale ja kukub kasti. Kiiresti pööratakse kast koos kasa-  
kaga kummuli. Laulu lõpul on Turkka ja muutari kastil pusti.

Nr. 11.

Parvepoissi palgi seljas  
on nii vägev härra.

.. Huh, hei - ma laulan nii:  
"ta on nii vägev härra";

Ei tal ole tarvis olla  
härra Kasaka orjaks.

.. Huh, hei, - ma laulan nii  
"jah härra Kasaka orjaks";

lavapilt sama, mis teises vaatuses. Parvepoisid valmistavad hoo-  
vasid, teibaid ja palgikandmise paare.

Parvepoisid : /laulavad/

Nr. 12

On ju see armastus imelik tööbi,  
riivab see meid ja riivab see teid ka,  
varga kombel see luurab ja lööb,  
olgu see päeval või öösel olgu see ööl.  
Noori ei jäta ta, vanu ei võta -  
see armastus!

Tolaril : Mispärast ju kell ei helise? Oleks juba aeg.

Kasuri : Tolaril on rutt raamatu juurde. Mis sind vanameest  
nii hirmsasti raamatu kulge kisub?

Oterma : Armastus.

Kasuri : /pateetiliselt/ See kole haigus on muud mindki ta-  
banud. Lainud laupäeva õhtul tegin tädrukuga kaupad kindlaks.

Oterma : /samuti/ Mina jälle lainud puhapäeva varahommikul...  
Paik kippus juba tõusma ja minu kõva ning karm sada hak-  
kas sulama nagu või paikese paistel, sest tädruk on südame-  
likkus ja hellus ise.

Kasuri : Võib olla, aga minu oma on südamelikum ja hellem.

Oterma : Veame kihla. Tolari tunneb ambruskonna tädrukuid  
ja otsustab, kumb tegi parema kauba. Kell pandiks.

Kasuri : Siin on käsi. Huotari löö lahti. /Otermale/ Ütle  
nüüd oma mõrsja nimi.

Oterma : Ütle sina enne.

Huotari : Sosistage kumbki Tolarile kõrva.

Kasuri ja Oterma : /sosistavad/

Tolari : /häästanult/ Sedapsiis..?

Huotari : /naerdes/ Mõlemil üks ja seesama kallike?

Tolari : Mõhõse Liisa.

Kasuri ja Oterma /shel ajal/ Mina võitsin! Kell siia!

Huotari : Üks ja sama mõrsja.

Kasuri : Sina, Oterma, valetad.

Oterma : Sina valetad.

Huotari : Arge minge tülli.

Tolari : See Mõhõse Liisa on seda sorti - sedapsiis.

M a s u r i ja O t e r m a /ehmatavad, siis teineteisele/ Sina võitsid, võta sina.

H u o t a r i : Ja kumbki ei kaotanud kella ega ka sõpra.

A n n i , /laulab lava taga vasemal:/

Nr. 13.

Mitmesuguseid lilli kasvab,.  
Siniseid vaid vähe.  
Si ole kaua aega saanud  
kallima silmi näha.

H u o t a r i : Mis lind seal laulab? Usu , taevase ja maapealse armastuse nimel: see on Anni.

T o l e r i : On küll, Laks esiti sietole niidule.

H u o t a r i : Tuleval pühapäeval on kihlused.

M a s u r i : Mina lubad, et järgmisel pühapäeval...

H u o t a r i : Mina , õnnetu, armastan annit, kui hull polkat.  
Ja on kindel, et seekord kaotasid turakale kuue.

O t e r m a : Oled juba kaotanud, sargi, kella, sukad, toreda kooara, tulekiuasi ja need kuue. Kui igakord olensid kihla vedanud, siis ei oleks sul pakse ka enam jakas. Nargaksid siin ringi nagu esiisa magam paradiisis.

/kostab hääd: kell helisema. Parvepoisid jätavad töö ja lähevad hääd: kell heliseb - ära paremale./

A n n i : /laulab lähemal/

laulsin mina ja mõtlesin,  
et kallike seda kuulis, aga vist rängasti eksisin  
aga vist rängasti eksisin  
mu häält ta linnuks pidas.

H u o t a r i : /hüüab metss/ Uh-huuu. Uh- huuu

Nr. 14.

Nii mina neiuke - sinule laulan,  
kui oma kullaksele.  
/kordab kajana/

Kui oleks võimalus nii nagu tahaks,  
kosiks sind enesele.  
/kordab kajana/

Aga mina olen, kui taeva all lindu...  
ei ole minul maja  
/kordab kajana/

Si ole minul head sõpra,-  
ei ole armastajat.  
/kordab kajana/

- A n n i : /tuleb vasemalt/ Iere Huotari. Ma pean tingimata Turkkaga kokku saama, Otsi ta üles. Näsi kõmistada seda kasti, siis tean tulla.
- H u o t a r i : Aga vaevapalgaks tahan, et võtad mu peremeheks oma hütli.
- A n n i : Mi mina saa enam võtta kedagi. Kasak tuleb Pietolasse peremeheks ja kihutab mind sealtki hartsikust minema.
- H u o t a r i : Või nii sa arvad? Ei Turkkat see kohuta. Ja mina otsin teise hartsiku, kui sina Anni tuled kaasa, siis paistab päike selges taevas.
- A n n i : Oota Huotari. Pada keeo üle./Jookseb vasemale ära/
- H u o t a r i : Saadana pada! Et see just näd pidi üle keema.
- L o l l k u s t a : /tuleb tagant vasemalt/ Turkkal on sinale asja. Näskis oodata maijalas.
- H u o t a r i : Kus on Turkka?
- L o l l k u s t a : Tiigi ääres.
- H u o t a r i : Sealt ma ta taban. /Läheb taha vasemale ära./
- L o l l k u s t a : /istub maha ja asub vaatlema oma rahamünste. Laulab: /

Mr. 15.

Seda mina olen mõtelnud,  
Et Ameerikasse reisin, - jaa!  
Kui neilud mind maha jätavad  
Ja lollikeseks söimavad. Jaa!

Ja Ameerika maa on soe maa  
Ja Soomes on viluvõitu.  
Ja neegritüdrukud ütlevad:  
Boome poiss sa õnnetu!

/Räägib/ Kusta läheb kirikukülla. Kusta õpib parvepoistelt uusi laule ja saab palju hõbedat. /Kõnustab kivi paigast, võtab selle alt kinga ja räägib taeva poole./ Ema ae!  
Kusta matub selle näd maha, et kasak ei saaks varastada. Mis sa ütlesid? Viin selle Tolari puu juure alla peitu. /peidab kinga kuue alla ja läheb puu juurde./ Oi, oi, Tolari, kas oled juba siin lugemas. Kusta läheb kaevab maijale! /Läheb, et kedagi pole/ Seal ei olegi Tolari! /Ahmatades kargab puust eemale./ Oh sa pagan! Kui suur konn. /Räägib konnale/ Mida sina konn ka mõtled? Oled sina ehk olnud kuningatatar? Kus see kuri noid asub, kes su konnaks muutis? Kusta läheb tapab ta. Siis saab sust jälle kuningatatar ja kusta saab su endale naiseks.

T u r k k a : /on luuranud vasemal, hiilib ja võtab kuue alt kinga/ Kusta. Las sa leidsid Huotari?

K u s t a : /tõuseb/ Läks sind tiigi äärest otsima. /Leiab, et king on kadunud, puhkeb nutma/ Oi, oi, oi...

T u r k k a : /kinga selja taha peites/ Mis näd?

L o l l k u s t a : Kustal kadus midagi ära...

T u r k k a : Täibadega ingel ehk varastas selle.

L o l l k u s t a : Ingel?

T u r k k a : Mis sul siis ära kadus?

L o l l k u s t a : Maa king.

T u r k k a : Siis oli kindlasti ingel. Ingel võttis ja viis kinga Pietolale, sest Kusta ei julge ise viia. Ja Kusta saab Pietola pojaks.

L o l l k u s t a : Oh sa pagan!

T u r k k a : Mine nüüd Huotarit otsima.

L o l l k u s t a : /jookseb taha vasemale ära./

T u r k k a : /üks/,vaatleb kinga/ Paastetud! /Kisub nööri kinga ümber ja raputab/ Üieti arvasin! Tõbi on tuhi. Kahejalgsed rotid on näpsanud sisu. Tolvas Liisa või Kasak on jõugnud minust ette. /Pistab kae kinga sisse/ Mis see siis on? Paber? Võlakiri... /loeb poonai ja muutub naost paikesepaistelisemaks/ Kasaka võlakiri! /viilstab ja lööb plaksudes vastu kintsu. Reidab siis ruttu paberi ja topib kinga tasku./

H u o t a r i : /tuleb vasemalt/ Sina võiksid ka pisut paigal seista.

T u r k k a : Ilmutan sulle ilusa asja: ma kuulsin Annit Pietola niidul laulvat.

H u o t a r i : Anni käis juba siin.

T u r k k a : Ahaa! Ja sina arvatavasti kosjas...

H u o t a r i : /pahaselt/ Aga midagi tuli vahele.

T u r k k a : Mis siis jälle vahele tuli?

H u o t a r i : Pada kargas keema.

T u r k k a : Pada keema? /naerab/

H u o t a r i : Saadan! Nüüd ma alles taipan, et tädruk mind narritas...

T u r k k a : Mine nüüd ja sosista Annile kõrva, et ootan teda Maijalas ja et on tähtis asi. /läheb paremale ära./

H u o t a r i : /üks/ Mis tahtsida asju on neil omavahel ajada? /Hüüab Turkale järele/ Turka. Kui kuuled seda kasti kõmisevat, see on märk, et Anni ootab.

T u r k k a , /metsast/ Hea küll.

H u o t a r i : /tahab minna vasemale/ Tont võtaks. Anni juba tuleb. /Lükkab kasti otsapidi pasti. Trummeldab sellele ja asub ise sisse pugema/ See on hullem tee, kui patusel paradiisi pugemine.

A n n i : /tuleb vasemalt, häämostub, et kedagi pole näha, siis märkab, et keegi on kasti! Ahaa!

T u r k k a : /tuleb paremalt/ Tere!



A n n i : Kuule Turkka. Olvas Liisa ütles mulle, et Turkka võib võtta Pietola katri, kui tahab, aga Kasak võtab talu.

T u r k k a : Kasak tahab ajada Pietola talu häämri alla ja siis selle võtta, nagu ta võttis sinu kodutalu.

A n n i : Pietola vaeseke ei aimagi seda. Ütle siis talle.

T u r k k a : On parem, et Pietola kuuleb seda Kasaka oma suust. Aga ütle Pietolale muuseas, et parvemotsa ootetakse. Ja anna mõista, et mina tean asjast lähemalt.

A n n i : Keset kõige kiiremat tööaega läks ta kirikukõrile, et teateid saada sinu kohta. Kasak oli meilalale saatnud järeleparimise kirja.

T u r k k a : /vilustab/ Ja sina pead kohe minema katrile ütlemas, et mina olen perepoeg ja ärgu ta heitku meelt. Mina ei pääsenud ta jutule. Tadi oli kalk kui kivimuur.

A n n i : Mispärast sa pole seda ammu ütelnud, et oled perepoeg?

T u r k k a : See poleks ~~kaas~~ tulnud kaubale kasuks. Ütle katrile tervisi ja et tuleval nädalal röövin ta ära ja viin papi juurde.

A n n i : Armas aeg!

T u r k k a : Aga kuidas on sinu kosjaasjad?

A n n i : /viskab pilgu kasti ja pilgutab Turkkale silma/. Mina tahan vähe loitsida. /Matkib suudlemist, ise lugedes/ Üks, kaks, kolm, /kast liigub/ kas see kast liikus?

T u r k k a : /mängib kaasa/ Ei mina mänganud.

A n n i : /endine mäng/ Luus, seitse, kaheksa. /looja etteheitega/ Ära siis nii metsikult. Ja nüüd veel k'nnes musi. /Turkkale/ Kosjaasjad on heal järjel, aga tema on pisut peru. Pean nüüd minema niidale, tule mind saatma.

T u r k k a : /võtab Anni kaest kinni/ Mul ongi sinnapoole asja... Ohk on nii lämmatav... /kasti poole valjusti/ Rikset on vist oodata. /jooksevad naerdes vasemale ära./

H u o t a r i : /ronib kastist välja, taob rusikaga endale pähe ja kasti põhjale/ kumme! kumme! kumme! /kiristab hambaid/ Mina viimane eesel. kumme...

T o l a r i : /tuleb paremalt/ kaotasid, sedapsiis - kumme marka?

H u o t a r i : Mis?

T o l a r i : Ma käisin - sedapsiis - kas löid kaarte ja kaotasid kumme marka?

H u o t a r i : Ei! Kumme magusat suudlust! Kumme plaksuvat musi, nii et mets kajas.

T o l a r i : /ei talpa/ Sedapsiis?

H u o t a r i : Sealt nad lähevad /osutab vasemale/

T o l a r i : Kes siis? /jookseb vasemale vaatama/ Seal pole kedagi peale Turkka ja Anni...

H u o t a r i : Ja paugutavad suudelid?...

T o l a r i : /uskumatult/ Aga nemad siis, sedapsiis?!

H u o t a r i : Soo? Kas ma olen kurt? Ja Anni pada ei loinud kümne musi juures keema?

T o l a r i : Pada! ... keema? /raputab pead/ Kuule sa oled vist veidike...

H u o t a r i : Mitte veidike, vaid palju - nirmus palju!!!

T o l a r i : Tead, Huotari, kui sul on väga valus, siis mine Maija juurde. Tema oskab nii kenasti sudame valu vaigistada.

H u o t a r i : Ei siin vist aita enam ükski jutt... /aru paremale/

T o l a r i : /üks/ Vaene mees! Mul on sinust kahju, aga mina pean muretsema oma igapäevase leiva pärast. /asub lugema/ Mis on igapäevane leib? Nostmine. Köök, mis meil ihu ülalpidamiseks tarvis laheb: söömine, joomine, riided, kingad, kodu, maja, põld, veised, raha, vara... /Räägib/ Ei muud ole tarviski kui raha. Raha eest saab kõike muudki. /Loeb/ hea abikaasa, sõnakuulelikud lapsed - sedapsiis... /Räägib/ Aga head abikaasat, - sedapsiis ja sõnakuulelikke lapsi ei saa raha eest. Need on jumala kingitus. Iseäranis veel nii head - sedapsiis - kui Maija...

M a i j a : /hüüab metsast/ Tolari ae!

T o l a r i : Juba ta hüüab sedapsiis. Mitte ei lase rahus lugeda. /pistab katekismuse põue ja ronib kastile istuma/

M a i j a / tuleb paremalt/ Mis sa teed seal?

T o l a r i : Istun ja mõtlen vahe...

M a i j a : Mõtled?... Sinna võib see Aleliigne õppimine. Mida sa siis mõtlesid?

T o l a r i : Jee Anni armastua, - sedapsiis?...!

M a i j a : Mis selle Anni armastusel viga? /istub Tolari kõrval/ Kull ta võtja leiab, nae tolari õppis lugema. Miks ei leiab? Ja tema on ju päris härramees. Mis sa siis Anni armastusest arvad?

T o l a r i : Noh, kui andis ühe pesuga kümne musu.

M a i j a : Kümne musu?

T o l a r i : Nii et kaasik kajas.

M a i j a : Sulle - kümne musu? Puderusaabas?

T o l a r i : Mulle? Sedapsiis... Huotari ütles, et sedapsiis...

M a i j a : Ah soo... Anni ja Huotari. Mina mõtlesin, et sina porseldasid endale kümne musu.

T o l a r i : /halvakspanevalt/ Porseldasid?... /Näeb Maija kaaskorraldajal kingapaari/ Mida sa nende kingadega?...

M a i j a : Tähtsain peluda, et sa parandaksid...

T o l a r i : Eile alles parandasin ja jälle sammugused augud. Kõ kull sina jaksad lõhkudel!

M a i j a : Sina ei paranda korralikult. Nii kui saad, oled nina-

pidi raamatus. Nüüd on sellega päris hädä.

T o l a r i : /annab pahaselt aabitsa Maijale/ Võta siis. Seda ma juba oskan

M a i j a : Aga kus on katekismus? Sekke oled sa peitnud /Kõõab Tolari taskuid. Tolari kohendab kõõara paremini pähe. Maija taipab seda aruandvat liigutust/ Aga seal? Mis seal on? /Võtad kõõarast katekismuse ja koputab sellega Tolariile pähe/ Või sina! Nüüd ma peidan selle nii, et sa enam ei leia.

T o l a r i : Läheksime pühapäeval kahekesi kirikusse?

M a i j a : Pühapäeval läheme seda Tihtiü popsikohta vaatama.

T o l a r i : Aga näe Turkkast ei saanud sedapsiis... See ei olnudki sedapsiis unenägu.

M a t r i : /tulgub vasemalt metsast välja/ Aidake mind... Armsad sõbrad... autsuge Turkkas siia.

M a i j a : Issand Jumal! Matri! Kust sa tuled? Tolari mine sina Turkkas otsima.

T o l a r i : Sedapsiis, -kas või joostes /Arahmab Maijalt katekismuse ja jookseb ära vasemale/

M a i j a : Vaene laps. Sa oled kaame nagu surnu...

M a t r i : Põgenesin... Eksisin läbi laante ja põhjatute rabade... Olen väsinud.

M a i j a : Hoidku taevas... Mis sa nüüd tahad teha?

M a t r i : Ei tea, Aga kui mind Turkkast lahutatakse, siis hap-pan koske.

M a i j a : Hoidku taevas. Kui ma Pietolat näen, siis ta mu käest kuuleb õigeid sõnu, Misparast Turkkas ei kõlba Pieta-lassesse, kui avasuli tahetakse Taurilasse. Meleena on andnud kõigile kosilastele korvi ja Taurila ise on ütelnud, et tahab Turkkas peremeheks. Ja niisugune talu, kui Taurila.

M a t r i : Või nii... Turkkast saab siis Taurila peremees. ? Oleksin ma ometi igaveseks eksinud sinna laande.

M a i j a : Ara nuta laps, Ei ole ju veel midagi katki. Aus sind siis vangis peeti?

M a t r i : Oli tiiluke hutt. Mina, nöiamoor, lehm ja siga - kõik üheskoos. Magama pidin koos eidega ahjupeal.

M a i j a : Oi kolecust!

M a t r i : Ja nõid loitsis ja kõneles öudseid lugusid.

M a i j a : Mis sa vaeseke pidid nägema ja kuulma...

M a t r i : /ehhah/ Kas kuulsid?

M a i j a : Ei ma kuulnud midagi.

M a t r i : Peidan ennast siis puu alla. /Läheb Tolari puu alla./

M a i j a : /lähed paremale vahtima/ Poro Pirkko ja Panna Maija.

P o r o P i r k k o /tuleb paremalt/ Oled sa siin näinud Kasakat?

M a i j a : Ei ole!

P a h n a M a i j a : /Pirkkoga koos/ Mina nägin selgesti, et need olid Kasaka saapajäljed, mis laksid Pietolasse.

P o r o P i r k k o : Aga rietola on tulnud niiaule. Ja meie mõtlesime, et Kasak on ehk ka tulnud siia. Meil on tahtsad asjad Kasakale.

M a i j a : Soo? Mis tahtsad asjad need siis on?

P a h n a M a i j a : Mitu tahtsat asja jah... et millal Kasak peab palvetundi? Meie läheme just Polvas liisa juurde.

P o r o P i r k k o : Ja minul on Kasakale kiri. /Lähevad pooljoostes ära vasemale./

M a i j a : /räägib Katrile, kes on end peitnud puu juure taha/ kuulsid, Kasak on tulnud siia. Meie läheme ka Turakat otsima. /Endale/ ei tea mis seest tuleb? /Ära vasemale ette/

L o l l K u s t a : /lauldes, vasemalt/  
Ar. 9

Laksi nii kaunist tähekest vilkus  
pinedas pilvede taga  
Armutuluke - nõndasamuti,  
ei too surma aga.

M a i j a : /tagant vasemalt/ Kusta, oled sa näinud Turakat?

L o l l K u s t a : Olen! Opetab, kuidas koske lasta... /teeb kaega ebamaarase seesti tahapoole./

M a i j a : /tõstab seelikku äles ja jookseb tahapoole ära./

L o l l K u s t a : /hüüb Maijale järele/ Ei sealtkaudu saa... Mine karestiku juures purdest üle. Ei Maija kuule, lendab kiiresti nagu sitasitikas. /Pöörab taeva poole/ Kas see ingel on ju lennanud Pietolasse? Kas seal krõpistab? See on vist see konn? /Läheb vaatama/ Oh sa pagan, Pietola Katri. Turkka on tapnud kurja nõia.

K a s a k : /tuleb paremalt, märkab Kustat/ Kusta! Oled sa näinud siin Pietola Katrit?

L o l l K u s t a : On seal puu juure taga ja krooksub nagu konn...

K a s a k : Mine Polvas liisa juurde, saad sealt haljast hõbedat.

L o l l K u s t a : Oh sa pagan. /Jookseb vasemale ära/

K a t r i : /astub puu tagant välja/ Mitte sammugi lähemale. Muidu hüüan parvepoisid appi.

K a s a k : Võin kõnelda kaugemaltki... Jutt on lühike.

P i e t o l a : /tuleb vasemalt, ei näe esialgu Katrit/ Läe Kasak!  
Moh, kas on tulnud teateid Heilalalt? Oled juba õnn minna  
Katrile teateid viima. /Läheb Katrit/ Katri siin!

K a t r i : Pögenesin,,, ja elavalt mind enam selle nõiamoori juurde ei viida.

P i e t o l a : Jumal hoidku! Kuidas sa räägid tädist.

K a t r i : Mina raagin Kasaka emast, sellest nõiast, kelle juurde mind on piinata viidud selle variseri poolt.

P i e t o l a : /vihaselt/ Kasak. Kelle loaga on katri sinna viidud?

K a s a k : /naerab ega vasta/

P i e t o l a : Ma kusin sinult Kasak, kelle loaga viidi katri selle lausuja ja posija juurde?

K a s a k : /oleoleva rahuga/ Issa, tasa Pietola. Mul pole enam tahtmist teid heatahtlikult turgutada. /teravalt/ Pietola talu läheb naud oksjonile.

K a t r i : Issa, kas tõesti saab meie talu muuda?

P i e t o l a : Sina, Kasak, tahad ajada meid kerjama?

K a s a k : Mina võtan, mis kuulub mulle. /naerab/

P i e t o l a : Ja sina naerad? /Naerab teiba/ Iga naru otsib omale õige otsa.

K a t r i : /jookseb vahele/ Issa.

K a s a k : /pögeneb vasemale/

P i e t o l a : Ja mina uskusin seda meest?... Lootsin tema peale... Parima meelega karvan maantee ojasse, kui võtan pala selle mehe kaest.

K a t r i : /nagu iseenesele/ See on hea, et lurkka siin pole.

P i e t o l a : Ilmaaga oleksid temale lootnud. Rojal pole headest koduval kohtadest puudus. Peremehed pakuvad talle üksteise võidu oma tütreid. /Patsutab katrile õlale/ Mine koju. Rean tagasi minema niidule. /läheb vasemale ära/

K a t r i : /üks/ kõik on otsas...

H u o t a r i : /tuleb paremalt metsast, pörutab jalaga kastile/ Piinakirst! Puine tulikuuma ahi. Nii kui sind näen, kiristan hambaid ja kirun. /Näeb katri/ Näe, katri. Mis viga? Jaan ma aidata?

K a t r i : Ei.

H u o t a r i : /kõmistab kasti/ Annile tuleb see vooräseks!

K a t r i : Medagi pole vaja... Mine sinagi minema.

H u o t a r i : Mulle ongi üksildust vaja. /libedalt/ Lõbustan ennast üksinda ümberhulkudes...

K a t r i : /nagu enesele/ Nagu minagi...

H u o t a r i : Sama häda mis minul... Ja mina arvasin, et sul on vaid jalga maraskil. /läheb tahapoole/

K a t r i : /näeb vasemalt Turkkat tulevat/ Turka... /Üritab eest põgeneda, komistab ja kukub./

T u r k k a : /tuleb vasemalt/ Kas see kast iseenesest kõmises? /Näeb katri/ katri? katri kallis! Elus ja terve.

K a t r i : /kolmalt/ Ei, ei... Kase mind lahti...

T u r k k a : /imestunult/ Katri ei tunnegi mind enam?

K a t r i : Mine, Turkka, jata mind uksi.

T u r k k a : Mõistan! Näiliselt on tulnud teateid?

K a t r i : Ei. Aga jata mind rahule.

T u r k k a : Nüüd ei saa ma enam jarje peale.

A n n i : /tuleb vasemalt/ Katri! Sina ~~ja~~ jumalaloom... /sööstub  
Katri kaela./ Aga oled kui kivipost. Ja sinagi, Poja, oled  
kui taevast sadanud? Täevas mis see tähendab? Mina mõtlesin  
et olea heameelest lõhkemas, kui kuulsin kasti kõmisevat.

T u r k k a : Ei mina ole kõmistanud...

A n n i : Ah soo... Huotari lõi siis trummi! Põrguline!

H u o t a r i : /laulab tagapool/

Nr. 13

Menneke mind kord hoiatas,  
kui kodust välja läksin.  
Ütles maailmas olevat  
mind petiste seas uksi!

A n n i : Seal see õnnetu laulab. Otsin ta ales ja annan aru sel-  
lest kõnnest musust.

T u r k k a : /naerab/ Ja sina, Katri, uskusid?

K a t r i : Ei tema ole midagi kõnelnud, ega uskuma tahtnud panna.

T u r k k a : Misparast oled siis kalm, - nagu rauatakk pakases?

K a t r i : Sul pole vaja midagi parida, olen tumm.

T u r k k a : Nüüd olen nõutu... hakka kõi surema.

P i e t o l a : /tuleb vasemalt, ei näe kohe Turkkat/ Katri. Anni  
lõi sõna, et parvemetssa ostetakse. Poja on sedaviisi utel-  
nud.

T u r k k a : /sõnab eemalt/ Ütlesin küll. Ja kui Pietola mind  
jutule võtab, siis võin kõnelda lähemaltki...

P i e t o l a : Ah seal sa oledki. /Pisut ligemale/ Kas lepid  
sellega, kui vana Pietola sulle käe pakub:... /suruvad  
sõnatult kätt/

T u r k k a : Pietolal on siin haed metsa, kui kaubale saame,  
võiksin siit tuki osta.

P i e t o l a : /lootase sädemega/ Meie ei saa nüüd kaubale.  
Mis jutt see on?!

T u r k k a : Võlga oli vist kuustuhat? Aga mitte rohkem?

P i e t o l a : Kuustuhat. Aga kallalt selleks, et minult kõik  
võtta ja kerjama ajada.

T u r k k a : Mis jutt see on? Kui Pietola nõus on ostes selle  
metsa serva kuni tõrvamillini. Siis jääb oma tarbeks veel  
kallaldaselt. Kasi selle peale.

P i e t o l a : /annab käe/ tehtud!

T u r k k a : Pärast möödame ja teeme lõpliku hinna. /võtab taskust rahapaberid/ Annan Pietolale siin käsirahaks kuustuhat marka, et kaup oleks kindel.

K a t r i : Tõesti??

T u r k k a : Sa polegi enam tumm?! /loeb Pietolale raha pihku/ Kuustuhat. /paneb alejaanu tasku/

P i e t o l a : Jumala teerajad on imelikud... /Vaatleb raha/

K a t r i : /südlase ilmega Turkkale/ Mina tahtsin selles kehvuses surra. Uskusin, et sa mind sellepärast hõlgad ja kosid Taurila Helena?

T u r k k a : /naerab/ See oli tõ emeelne vanne.

P i e t o l a : Nüüd peaksime tunnistjad otsima ja paberid tegema...

T u r k k a : Kas Pietola ei usu, et see on õige raha?

P i e t o l a : Ei usu? Miks mina ei usu. Aga et olen raha saanud?

T u r k k a : Pietola. Oiglane on ikka õiglane. Paberitakk ei kaalu meest illes.

P i e t o l a : Fulgu nüüd kasak mu silma alla...

M a i j a : /Tuleb vasemalt/ Siin aetakse nii rõõmsat juttu. Ja Pietola on kui paikesepaistel.

P i e t o l a : On ka põhjust. Jookse nüüd Maija, nii kiiresti kui jaksad kirikukülla... Homme peetakse Pietolas katri ja turkka kihlusi. Need tulevad teised, õiged ja kombekohased.

M a i j a : Nüüd, Pietola, pean teid kallistama. Vastuseisimine ei aita.

P i e t o l a : Lasse käia!

T o l a r i : /tuleb vasemalt. Näeb Maijat Pietolat kallistamas, jookseb juurde ja sikutab seelikust/ Maija, Maija -sedapsiis.

M a i j a : Mis sa pörguline sikutad, nii et seelik rebeneb...

T o l a r i : Siin on see katekismus.

M a i j a : Õnnistamata pagan seesugune. /sikutab Tolarit juustest/

T o l a r i : /viskab vihaselt katekismuse maha/ Beda pole siis enam tarvis. Kas kuuled. Mitte kunagi.

M a i j a : /jahmub/ Heikki! Kallis Heikki! /Purskab nutma/

P i e t o l a : /Turkka poole/ See kallistamine lõppes õnnetult.

T u r k k a : /laheb Tolari juurde/ Tolari, Pietola annab sulle ja Maijale selle lihtiu popsikoha.

T o l a r i : Sedapsiis?...

T u r k k a : /võtab raamatu mäsast ja annab Tolarile/ Ja mina raägin praostiga sellest leeri mineku asjast...

M a i j a : Jumal õnnistagu Pietola noorperemeest.

T o l a r i : Sina oled siis nüüd sedapsiis?

T u r k k a : Olen.

T o l a r i : /enesele/ See oli inka unenägu. /Pühib katekismust ja annab suud/ Anna andeks katekismus. //Maijale, kaest kinni võttes/ Tule! Tolari paikab Maija kingad armastuse nimel!

M a i j a : /teeb kniksu/ Täna armastus Heikki. /Lahevad paremale ära./

T u r k k a : /neile järele häädes/ Käsutage poisid siia. Katri kantakse koju.

A n n i ja H u o t a r i : /tulevad tagantpoolt/

P i e t o l a : Sina, Huotari, kutsu homseks kõik parvepoisid jax Turkke ja Katri kihlustele.

A n n i : Kas nüüd usud?

P i e t o l a : Ja Anni ja Huotari kihlustele sealsamas.

H u o t a r i : Pagana pihta. Nüüd ei pääse pada keema.

A n n i : Sma on hoiatanud tutreid hulkurite eest. Üks võibolla liiga alandlik, teine liialt kõrk. Sina, Katri, Oled osanud valida paraja.

/Parvepoisid tulevad paremalt/

K a s u r i : Mis on juhtunud?

H u o t a r i : /pidulikult/ Olen saanud käsu- kutsuda parvepoisid, selle auväärt noorherra, parvepealik Abraham Turkka ja selle hellameelse peretutre Katri kihlustele homme õhtuks Pietolasse.

K a s u r i : Ja Nüüd Pietolale elagu.

/Tõstavad Pietola elagu hääetega õhku/

O t e r m a : Minul on õigus rääkida, sest olen prundi Suekingsepp.

K a s u r i : Aga räägid kui seataja. Kas tüdruk kantakse ranniga koju.

H u o t a r i : /pidulikult ja lõbusalt/ Austatud, imeilus... /viskab pilgu taeva poole/ paikesepaistelise suvepäeva tõmmas liikus. Lõuna meie kõik tunneme ja teame, et meie meeldiva mõrja jalga on marraskil, siis selles olukorras parvepoisid austavad üksmeelselt mõrjat ja kannavad tema hellasti katei koju - arvuka saatjaskonnaga...

P a r v e p o i s i d : /tõstavad ettevaatlikult Katri üles, laulavad ja kannavad Katri ära. Laul kostab veel eemalt./

Nr. 11

Parvepoisi turskel turjal  
on nii vägev sõita!  
: Huh, hei - ma laulan nii:  
: Jah on nii vägev sõita!:



laku lusti on tal olla  
neidudele orjaks.  
: muh., hei - ma laulan nii:  
jah neidudele orjaks:.

T u r k k a : /Pietolale/ Jaate veel niidule?

P i e t o l a : Lahen sinnagi, aga tahan tabada kasakat. Pa laks  
vist Tolvas Liisa poole.

T u r k k a : Nõiamooridki nähti sinna minevat... /Maordes/ Ja  
arvatavasti on seal piimagi...

P i e t o l a : Ei lausu neile ainustki sõna. Kasak saab aga  
teada, kes on Pietola pärisperemees.

T u r k k a : Luidas soovite. Minul on asjaõlendusi linna.

/Läheb paremale ära/

P i e t o l a : /tahab minna vasemale/ Kas sa näed... Seal  
tuleb kasak. Jaan su samas paigas kätte, kus sa mulle  
keppi ja kotti pakkusid. /Pöördu istet otsides tumber/  
Pagana päralt. Seal tulevad nõiamoorid. Aga sau luku,  
siis nad lähevad kohe. /Istub ja vahib morni pilguga kau-  
dasse./

P o r o P i r k k o : /tuleb tagant vasemalt/ Nae, Pietola!  
Tere! Ma ütlesin tere! Täeva arm. /pöleneb ära vasakule ette./

P i e t o l a : /üks, vaatab talle järele/ Seekord, laks paris  
hasti. /Näeb, et pähna Maija tuleb, võtab endise hoiaku/

P a h n a M a i j a : /tuleb vasemalt/ Pietola istub seal jah,-  
nagu kummitus...

P o r o P i r k k o /tema jarel/ Pietola näeb nagemusi, aga ei  
räägi mitte üht sõna?

P a h n a M a i j a : /röömsasti/ Pietola on ärganud. Viimaks  
ometi. kasak ennustas seda ammu...

L o l l k u s t a : /tuleb vasemalt,/ kas Pietola juures on  
kainud ingel ja toonud ema viimased tervitused...

P a h n a M a i j a : Jah. Püha ingel on kainud... /istub Pietola  
kõrvale ja paneb kae Pietola õlale/ Meie olene näd öed ja  
vennad.

P o r o P i r k k o : /on istunud teisele poole, paneb oma kae  
samuti Pietola õlale/ Jah... Armastame vennalikult.

L o l l k u s t a : Oh sa pagan! Armastate teineteist.

P a h n a M a i j a ja P o r o P i r k k o : Armastame, armastame  
/kallistavad Pietolat/

P i e t o l a : /silitab vihaselt/ Ptai!!!

P o r o P i r k k o : /happab kiljatades pasti/

L o l l k u s t a : noia. See lööb.

P o r o P i r k k o : Seal on ju kasak ja mul on temale kiri.  
/jookseb vasemale ära/

P a h n a M a i j a : Ära kardä Kusta, ei ta löö... Ei ta julge.  
/kallutab ennast pietolale lähemale/

P i e t o l a : /vihaselt/ Line metsa!

P a h n a M a i j a : Aga kui ma lähen politseile teatama neist  
pertu lese rahadest... siis pistetakse rietola pokri. Nat-  
rit kanti seal suure au ja hiilusega koju, aga homme te  
alles näete, mis tantsu Pietolas tantsitakse!

P i e t o l a : /pästi/ Suu! Mitte üht pluksu enam.

K a s a k ja P o r o P i r k k o : /tulevad vasemalt eest, kasak  
loeb kirja ja ei tee laval olejatest väljagi. Poro Pirkko  
on uudishimust lõhkemas/

P i e t o l a : /kasakat nähes, astub talle vastu/ Sealt tuleb  
mees, kes usub, et tema on Pietola tulevane peremees.  
Sind olen ma uskunud, nagu oma kolmeperemat sõpra. Sinu  
pärast olen oma tütre ilma rahva neeruks teinud selle tädi  
juurde saatmise looga. Sinu pärast tahtsin Pietolast minema  
kihutada mehe, kes on mulle rohkem kui pojaks. Sina viimane..  
häbi peaks sul olema paksu kanda.

K a s a k : /on kirja lugemise lõpetanud, rahulikult neerutades/  
Kas Pietolal on mulle midagi ütelda?

P i e t o l a : /samuti väga rahulikult/ Jah. Mul on sinuga arved  
v õiendada. /Võtab taskust rahapaki/ /olga oli kuustuhat  
marka. Tunnistajate juures loen sulle selle raha peo  
peale. /Loeb. Kasak on närviline, aga valitseb ennast/  
kuus tuhat.

P a h n a M a i j a : Vaeselt leselt varastatud raha.

K a s a k : /naerab/

P i e t o l a : Sina vanaeit annad nende sõnade eest veel vastutust.

K a s a k : /topib naha tasku/ Täna, Pietola. Homme näeme, kui  
tulen Pietolasse seda kaabakat Turkkat kinni võtma. Siin  
on Heilalalt kiri ja Abraham Turkka kirikukirjad. Sinu  
välmees on suurvaras.

P o r o P i r k k o : /nagu paisu lahti pääsedes/ Eks ma utelnud:  
See on suurvaras... Viimane petis. See lase pussiga naha ja  
kroonu maksab veel peale.

L o l l K u s t a : /õhinal/ Annab kroonu haljast hõbedat?

P a h n a M a i j a : Kohe kaks kukrutäit.

L o l l K u s t a : Oh sa pagan! /jookseb minema/

P i e t o l a : Kusta! Kusta! Tule tagasi. Mo utelge nüüd on teil  
inimese aru peas. Lollile seesugust juttu ajada. /Vaatab  
Kustale järele, aga see on jooksnud minema/

K a s a k : On Pietolal mulle veel midagi ütelda?

P i e t o l a : /läheb kasaka ette, jõuliselt/ Paberid siia?

K a s a k : /arusaamatult/ Mis paberid?

P i e t o l a : Minu võlakiri Korhosele. /Sirutab kae välja/

K a s a k : /sorib närvilikult oma paberites ja on siis sunnitud  
võlakirja andma Pietolale/

P i e t o l a : /vaatleb võlakirja/ hii! Ja nüüd pööra oma taga pool  
silapoole. Matsu, kas saad seda niisama rahulikult, nagu oma  
teisi habemataid toimetusi. /laheb pisut Kasakale lähemale.  
See põgeneb tulise kiiruga ära./

P a h n a M a i j a : Pea, Kasak, ma ei saanudki teada, millal  
peetakse palvetundi?... /jookseb Kasakale järele/

P o r o P i r k k o : /omale käsi kõhule lüües/ Oodake ometi...  
Ma olen suure jooksega kaotanud oma seeliku... /Jookseb  
paremale ära/

P i e t o l a : /naerab ja pühib pisaraid/ Issand anna andeks  
lollidele. /Ära vasemale/

L o l l k u s t a : /hiilib tagantpoolt välja ja jookseb Pieto-  
lale järele vahtima/ kaks kukrutait haljast hõbedat. Kusta  
varastab kettu Mattilt püssi. /Jookseb paremale ära./

Meljas vaatus.

Pietola talu õu, nagu esimeses vaatuses.

Parvepoisid: /ehitavad pargadega võõruse sissekaiku ja laulavad  
Oterma ja Kasuri löövad aidatrepil kaarte./

Mr. 16

Hei, parvepoiss see palju maksab,  
see on ju kõigile teada.  
Suvel ja talvel tantsida jaksab  
ning tuules ja tormis näed teda.

Hei, parvepoiss ei liial kaeba,  
ta sinisel veeseljal seilab.  
Hei parvepoiss näeb tuiske ja veeva  
nii muiste, kui täna, kui eile.

M a i j a : /tuleb paremalt, hulga pakkide ja kompsudega/  
Poisid! Viige need tuppa ja tooge vankrist ära, mis sinna  
maha jäi, /üks poistest vabastab Maija kungameist ja paar  
tukki jooksevad varavast välja ülejaanud pakke tooma/  
Lõpetage nüüd see ehtimine. Minge jõe äärde ja peske endid  
korralikult puhtaks. Pesud on sauna juurde valmis pandud,  
kes tahab, mingu sauna.

P a r v e p o i s i d : Paname, tänane Maija.

P a r v e p o i s s : Tule siis pärast mu selga pesema.

M a i j a : Küll ma sind uhun juba praegu./Otsib venmalt/

P a r v e p o i s i d /jooksevad näerdes ja käratsedes minema/  
Osa poisse jääb Oterma ja Kasuri kaardimängu jälgima/

P i e t o l a : /tuleb vasemalt aida eest ja vahib tagasi/

M a i j a : /läheb Pietola juurde/ Tervisi kirikukulast!

P i e t o l a : Ega sa ei näinud furkkat?

M a i j a : Oli kiriku juures. ütles, et on pastori juurde asja.

T o l a r i : /ärevil/ Las ta ütles sedapsiis?

M a i j a Ei ütelnud sedapsiis. Aga nüüd on kiire. Tule siis  
Tolari. /viib Tolari võõruse juurde ja läheb ise tuppa/

H u o t a r i : /tuleb tagant poolt vasemalt/ Tere päevast!

P i e t o l a : Ega sa ei juhtunud kusagil nägema loll mustat?

H u o t a r i : Oli kuulda tema laulu, kui ma tänavasse pöörasin.

P i e t o l a : Tule läheme vaatama, mis ta seal õiendab. Seal-  
pool on ka see Anni hurtsik. /läheb aida eest vasemale ära/

H u o t a r i : /talle järele minnes/ Või siis päike ilmaasjata  
sealtpoolt paistab.

T o l a r i : /üks/ See meie Maija on sedapsiis - imelik inimene.  
Mimpärast ta minu näud siia tiris?

- M a i j a : /tuleb võõrusest / Tolari, mine nüüd allikale ja pese end korralikult puhtaks. Siin on head seepi ja siin on pesud. /Annab seebituki ja pesud Polarile/ kui valmis oled, siis tule jälle siia ootama. /Läheb Oterma ja Kasuri juurde/
- T o l a r i : /endamis/ Tolari mine - ja Tolari tule... See on imelik, et nii musta seebiga on võimalik midagi puhtaks pesta.... /Läheb taha vasemale/
- M a i j a : /Kasurile, kes Maija lähenedes on kaardid peitnud ja nüüd koos Otermaga istuvad, teeseldes ootuse igavust/ Mispärast sul pole vesti ega kuube?
- K a s u r i : Kuivavad alles... ma kukkusin eile jökke.
- M a i j a : Kuule sa valetad. Mina pole Maija, kui ei toimeta sulle vale eest üle kuuru. /Otermale/ Ja sinul pole kuube. Täheks! Ningsepa jalas seesugused saapanarud?
- O t e r m a : Laenasin head saapad Turkkale, kuisee linna läks.
- K a s u r i : /enesele/ See valetab kui vallavanem...
- M a i j a : Küll ma tean, - mangisid kaartidega maha. Natsuge te tulla kuue ja saabasteta teiste hulka. /Läheb võõruse kaudu ära/
- K a s u r i : /Otermale/ Sinul on hea vest, minul head saapad. Paneme mängu...
- O t e r m a : Mina pean vaid kotisuu valla, kuhu pörsast pista. /Asuvad mängima./
- K a s u r i : Laulge poisid, et Maija ei kuuleks kaardiplakse, kui kämblad lauale lajatakse...
- P a r v e p o i s i d : /laulavad/

Nr. 16. a

Hei, parvepoiss see hirmu tunne,  
ta sukeldub koske ja laulab...  
Tuleb kui tahab ja läheb veel enne  
kui tüdruk ta ära tõukab.

Hei, parvepoiss see palju maksab  
ta üles kaalub tuhandeid teisi,  
ta kauneid siniseid silmi maksab  
ja pilgasid punapõski.

Kasuri võidab Otermalt vesti. Kõik lähevad ära tahapoole./

- T o l a r i : /tuleb tagant vasemalt, silub põski ja istub ette paremale/ Sedapsiis. kui nüüd saaks kusagilt vana peegli, siis näeks, kas nägu on ka puhtamaks läinud. Huotari tuleb. Mäis kas märkab midagi?
- H u o t a r i : Jina, Tolari, oled täna oma igapäevase leiva hoopis unustanud.
- T o l a r i : Mida sa sellega mõtled?
- H u o t a r i : Igapäevast leiba, - Katekismust, mida muud.
- T o l a r i : See on mul nüüd sedapsiis, selge kui vesi... Aga Turkkale pole veel tagasi tulnud?

A n n i : Tõllap Tolaril on lõhkemas uudishimust, et mida praost ütles. Kuid on kibe kiire minna praosti juurde.

T o l a r i : Jah. Sedapsiis... kas pole uhke minna praosti ette torukihar peas, nagu pestud... /silib pöske/ ja ütelda sedapsiis... mina olen ju naisevõtu esiline, tunnen kõik pookstavid ja oskan käsud... Ira näd mees enam õienda vahtida üle metsa latvade. Kane käsi sulle pea peale ja anna lonks viina - seda psiis. Kas veel on ilusamat maailmas?...

T o l a r i ja A n n i : /laulavad/

Nr. 1/ /nr. 1/

Kui oleks...  
Kui oleks maailm  
...maailmas,  
Kui siirup ja kui mesi!  
ja kui see...  
Ja kui see hiiljaks  
...nagu kuld,  
kui õhtul-  
ja järve vesi!

/noor kordab nagu nr. 1 esimese vaatuse alguses/

Siis kallike olema peab.  
Siis kallike olema peab.

Ja kui me ka Cheskoos kerjame,  
jah kerjame,  
jah kerjame,  
ja sureme maantee oja sse -  
Kuid kallike olema peab.  
Kallike päris oma!!

A n n i : /tuleb majast, raputab kohvikannu käes - muotarile/  
Mis viiga elada heas talus ja valmis maailmas?

A n n i : /lauldes/

Nr. 10.

Kibe küll on kohvi juua  
ilma suhkruta.  
Kibedam on poissmehe elu  
ilma naiseta.

A n n i : /laulab/

Sarvepoisi naiseks aga  
taevas ära saada.  
Tüdruk peab siis häbenema  
kui on järsku maata.

/On teinud kohvipanni põhja alt oma käe nõuiseks ja pühib armsasti pai tehes muotari põsed mustaks. Ja ansb siis ja komistab Tolarile sulle/ Oh! vedeled siin jalus... /hüpab les./

T o l a r i : Eks sul ole lausa rööm - sedapsiis - poisi alles i. tuda?

A n n i : Ah sina oled ka poiss? /Istub Tolarile sulle ja pühib

Tolarile nõge näkku/ Oi, oi, oiseda minu poissi, oi, oi  
oi seda minu kallikost.

T o l a r i : Sedapsiis, Anni. Anni... Maija appi - sedapsiis...

A n n i : Oige, see on ju Maija poiss: /Põuseb/ kuidas ma ometi  
nii võisin eksida?... /läheb naerdes tuppa/

H u o t a r i : /naerab Tolarit/

T o l a r i : Seekord - sedapsiis- Anni pada ei keenudki le.  
Anni tahtis minuga mürada.. see on sellepärast sedapsiis  
... aga mine nüüd pese om naju puhtaks.

H u o t a r i : /vastab taskupeelust/ Oh sa kurivaim.

T o l a r i : Aga vaata minu nägu. See pole enam andine. Seepärast  
Anni oli nii erutatud.

H u o t a r i : Põesti! Sind ei tunneks sa oma ema, veel vähem  
Maija. Ütleks ainult: Sedapsiis... on naju pestud tuletuk.  
/läheb majja/

T o l a r i : Pestud ta peabki olema. On ka hea seep, ainult  
hirmus must... arvatavasti naju neeger - sedapsiis...  
Nüüd vaja olla tasa, et ei kõssa sõnakestki, see on lõ-  
bas, kui ka Maija mind ei tunne.

M a i j a : /tuleb võrusest, koor käes - hiilib Tolarile sel-  
jataha/

H u o t a r i : /tuleb võrusele/ Maija, Matri käskis k sida, et  
kui panni ei tuleks pöörata? /läheb tagasi/

M a i j a : Laeva arm! /Vajutab k bara Tolarile pähe ja jookseb  
suure rutuga majja./

T o l a r i : /võtab k bara peast/ Mbar. Ja Maija õnnistas  
nii armulikult, kui selle pähe pani. Tema on ikka hell ja  
sõbralik inimene. Seda peab enne harjutama... kuidas -  
sedapsiis kanda, et minna praosti pal ette oma leppiva-  
re leivaga... /paneb k bara pähe ja võtab jälle ksa./

Mo on, on uhke. Sedapsiis kui jysi rerttu kadunake. e kiri-  
kukabar... /paneb jälle pähe/

M a t r i ja A n n i : /tulevad võruse kaudu./

M a t r i : Armas at! -es see on? Maed sa? Jysi rerttu vaim?

A n n i : Põepoollest. /naerab/

T o l a r i : /naerab/

M a t r i : ~~Tolari~~ Tolari see ikka on?

T o l a r i : /tuleb lähemale/ Kui ma hiljuti olin seal järve-  
rannas pesemas, siis rerttu Matri tõi loll mustale pussi...

M a t r i : Mis metsikus on läinud inimestesse?...

T o l a r i : M e r t t u -atti saatis sõna, et teeb seda seepärast,  
et loll musta ei läheks p ssi mujalt varastama ja et tal  
teist korda ei tuleks lusti... sedapsiis! Käskis Melda,  
et ei maksa ehmatada, kui kuulete kõva karakak...

L a t r i : Jumalale tanu.

A n n i : Ja Lerttu Mattilo tasub samuti atelda hea sõna.

T o l a r i : /on vaadanud tahapoole/ Seadpsis.

A n n i : Kas Loll Kusta os seal?

T o l a r i : Furkka ajas talli ette. Ja nii kui härä. /ruttab  
taha vasemale./

L a t r i : /jookseb taha vasemale/

P i e t o l a : /tuleo vasemalt eest/ Ega Lolli kustat pole siin  
liikumas nähtud?

A n n i : Lerttu Mattilt tervisi ja sõna, et pass on t hi.

P i e t o l a : /kergendatult/ Pörutagu siis nii palju kui jaksab-  
kihluspeo auks.

F u r k k a : /tuleb käsikäs -atriga/

A n n i : Vasta Pietola seda suurvarast, kes varastas sinult  
tõtre. /eltsab Katriga ja mõlemad lahevad ara majja./

F u r k k a : /~~taktsi~~ tuleb Pietola jaurde/ Tervisi linnast. Kida  
sain kuuldeb?

P i e t o l a : Lõik märgid näitavad hea poole, ainult see üks  
asi...

F u r k k a : Ei tea, kas Pietola mõtleb seda varta lese rahavar-  
guse juttu? Kull seegi asi selub.

P i e t o l a : Juba kevadel kirusin, et leidub inimesi, kes on  
minu vastu. Mind peetakse suuduseks... kui viimati olin  
kirikus, siis praost pidas nagu minule üksi jutust. Ja  
kirikulised pöörasid mind vahtima... Ega muud, kui Kasak  
toimetab mind veel istuma...

P o r o P i r k k o : /tuleb lõõtsutades tagant paremalt/ Kasak  
nähti siia poole tulevat. Ja tal on mehed kaasas...

P i e t o l a : Joo... või mehed kaasast? Ega meilgi siin meeste  
suudust ole. /Furkale/ üks olei käs... tulevad mind kin-  
ni võtma. /Pirk. ole/ Ja sinul on selle tatega nii rutt, et  
pole aega tere atelda.

P o r o P i r k k o : Rutt jah, seab minema palvetundi.

P i e t o l a : /naerab/ Minu hini ei õn ikka palju pattu, et  
lausa pead andeks paluma?

P o r o P i r k k o : Orjetu. Mill jumal sulle eest nähtleb.

P i e t o l a : Ei näed tea, kas Jumal või Kasak. Sinule jano ainult  
kaagutamise ja pealtvaatamise monu.

L a t r i : /jookseb lõhmunult võbruse trepile/ Furka. Kasak  
tuleb tanamist alla. See mees sepitseb halba...

F u r k k a : Ara karda. Ootame ara, mis tal on atelda. /Anni  
on tulnud majast. Mõned parvepoisid on ilmunud õuele./

K a s a k : /tuleb tagant paremalt. Tal on kaks sulest kaasa.  
Ühel neist kõiepundar sila/ Tere päevasti mul on väga  
kahju, et ma teie pidatuju pean seama...



T u r k k a : Kas Kasakal on härjavärss sohu vajunud ja palub  
meid appi väljatõmbama?

K a s a k : Ametiraha kahe käega kõrgele tõstes/ Mee . Sa peak-  
sid seda kirja tundma./naerab/

T u r k k a : Kuuloom paha peale kipub , siis pannakse ikka  
laud silmile.

K a s a k : /järsult/ Maad olgu lõpp loovisemisel. Mina tulin  
ameti asjus.

T u r k k a : Mul pole tana kõnetunnid. /huotarile tähendades,  
kes on lavale tulnud/ Ütle oma soovid mu tööle.

K a s a k : Ma kasin sinult seaduse nimel: kuidas on su nimi?

T u r k k a : /Huotarile/ Vasta talle.

H u o t a r i : Abraham Turkka. Auväert isand ja Pietola tule-  
vane peremees.

K a s a k : Hii, on selgunud, et Abraham Turkka on kelm ja  
varas. Mul on käsk teda vangistada. /ulatub turkkale paberi  
mida see vastu ei võta. Huotari asub juurde ja võtab paberi  
enda kätte./ Muna kelm on nime omaks võtnud ja tal pole  
passi, siis siduge ta kinni...

H u t r i : /jookseb turkka juurde- ahastades/ Ei, ei ütle neile, et  
see on vale.

K a s a k : Naerab. Maad ei aita siin enam magusad jutud. Mehed  
siduge ta kinni.

Kasaka sulased astuvad lähemale/

T u r k k a : Arge mind puutuge. Mina salvan nii valusasti, et  
võib kaotada elu, /Mehed tõmbuvad nõutult tagasi/ Kas  
neilala ei teatanud teile, et on koguni kaks Abraham Tur-  
kat?

K a s a k : Teatas. Aga see teine on perepoeg ja on purjetanud  
laevaga laia maailma. Mehed täitke oma kohust.

R i e t o l a : Ma teadsin, et siin peab olema mingi eksitus.

K a s a k : Ma käisin sinult viimast korda: kus on sinu passi?

T u r k k a : /võtab tasnast passi raamatu ja ulatab huotarile/  
Näita talle seda.

H u o t a r i : /võtab passi ja lehitseb seda, siis Kasaka silme  
ees viibutades ja lugedes/ Välispass... Abraham Turkka  
nimele,, ja siin seisab: perepoeg... pilt ja pitsatid...  
kohtukull ja käed alla kirjutatud. Kas see oli Kasaka saksa-  
le obaduseks - mis? Lõug jahvatab tuhja tuult, aga ei tule  
htki sõna kuuldavale - ei inimeste hirmuks, ege jumala  
kiituseks.

R o r o P i r k k o : Ja see Turkko, ei ole si see Turkka... Tema  
ei läinudki reisim? Mõli on maailmas palju peetust ja  
valet.

R i e t o l a : Õige - Pirkko. Sul tuleb veel palju pelada, et  
kõik inimesed oma patud andeks saaksid.

P a h n a M a i j a : /tuleb joostes alaväravast/ Siin on kõik  
nii kenasti koos... Kas peetakse palvetundi? Ja mina ei tead-  
nudki.

T u r k k a : Siin veel puudusid. Kasak hakkab kohe oma pattusid  
alles tunnistama, seda peab sinagi kuulma.

P a h n a M a i j a : Oi seda jumalavallatust. Tulge Kasak siit  
patupesast - lähene palvetundi... Mõmõse liisa nägi taeva  
lahti olevat ja kargas juba :...siis ja Kaissa... Loll  
Mustal on jälle hirmus pastal. See tapab t aid kõiki.

T u r k k a : salapäraselt ja patsatiliselt, võib p remale  
kõrvale... Mind ta tahab tappa, aga p astolixatix  
su uhib eitede poole.

P a h n a M a i j a : jookseb Kasaka selja taga/ taevast hoidku.

T u r k k a : Pidades need hinge.

P o r o P i r k k o /jookseb rahna Maija seljast taga/ taevast ma-  
lasta.

K a s a k : /heleda haalega/ jookse kohe keelama, et ta ei saaks  
lasta...

T u r k k a : kohe kaib karakas.

/Püssipauk. Naised karjatevad. Poro Pirkko kukub, rahna Maija  
hoiab hirmunult Kasaka kaela umbert kinni. Turkka jookseb pare-  
male ära/

T o l a r i : /tuleb vasemalt/ kas see eit paikus ? sedapsiis?

P o r o P i r k k o : Minul viis see jalad...

T u r k k a : /tuleb koos Loll Kustaga, kellel on pastal kaela/

M o l l K u s t a : Püss paikus ja Kusta kukkus... Aga pani ruma-  
lusti- kõvasti... Kusta ei lase enam kunagi pauku.

M u o t a r i : /võtab pastoli/ On aga tussar. ole ime, et viis  
mehe p pikali./läheb ära võõra e t/

K a s a k : Meil pole siin enam asja. Liki palvetundi.

T u r k k a : Hea mees. Kõik lood tulevad kord lõpetada. Loll  
selgitatakse rertu lese rahavarguse lugu. Pletola hea nimi  
tuleb sul punitaks kuurida.

K a s a k : Mina pole Pletola pattude andmis andja. Igaüks sel-  
gitab seda ise - suure kohtumõistja ees.

T u r k k a : Aga maapeal oled valmis igashele auku kaevama.  
Ja tehakse sellelegi teguviisile lõpp - kusta! kas ema  
andis palju raha Kasakale?

M o l l K u s t a : Ema andis hästi palju raha ja haljast hõ-  
bedat Kasakale.

P a h n a M a i j a : seda on õpetatud nii ütleva. /Lurjalt/  
Milla ema andis raha? Ah?

M o l l K u s t a : Siis kui meie Mustil pojad olid. Tolvas Milla  
keetis kohvi ja Tolari astus padrapatta.

T u r k k a : Kasak, kas teda on õpetatud?

K a s a k : Mina pole salanud, et olen Pertu leselt laenanud... Aga võlg on makstud ja minul on selle kohta paberid... Turkka on minus eksinud, nagu mina Turkkas. Olen poolestsaadik oma eksituse andeks annud ja valmis leppima.

P o r o P i r k k o : Ah kui ilus, kui tülitsejad tunnistavad oma eksitust ja on valmis sõpruses leppima.

T u r k k a : Minul on soov niiviisi elada, et võib alati ütelda: Mida ma k ülvän, seda ma ka löikan. Ja selles asjas siin tahan ma täit selgust. Asi peab olema selge ja selleks ka jääma. /Võtab taskust kinga/ Kas Kusta tunneb seda kinga?

L o l l K u s t a : /röömsalt/ See on ema king. Siin on emalt viimased tervitused Pietolale - et hea Pietola võtaks vaese Kusta endale pojaks.

P i e t o l a : Nüüd äkki mõistan, miks vaene lesk kutsus mind surivoodile.

L o l l K u s t a : Võtab Pietola Kusta endale pojaks?

P i e t o l a : Võtan, võtan sinu vaesekese. Kuigi olen olnud sinu peale vihane.

L o l l K u s t a : /taeva poole/ Ema ae. Nüüd on Kusta Pietolas pojaks.

K a s a k : /kes kinga nähes oli väga ärritatud, nüüd süütult/ Mina usun, et Pietola on süüta...

T u r k k a : Küsimus seisab selles, kas Kasak usub, et ta ise on süüta.

K a s a k : Seep see on küsimus. /Pöördub eite poole pilkega/ Küsida uskumalt - kas ma olen süüta?../naerab koos eite-dega./

L o l l K u s t a : Mida sina:Kasak, naerad?

T u r k k a : Vastaku Kasak Kustale. Jüdametunnistuse järele. Sama kindlasti kui küsis teilt too kerjuseks tehtud õnnetu poiss... Kelle vanemad tõusevad hauast, tulevad teie ette ja küsivad koos temaga: Mida sina: „Kasak, naerad? Teadsid sa, et vaese lese viimased tervitused selles kingas olid sinu võlakirjad?

K a s a k : /jahmatab, sulab silmad ja ajab end sirgu. ühtjarge midagi pobisedes/

T u r k k a : /tömbab kingast võlakirja/ Siin on see võlakiri. Siin on sinu maksmata võlg, mille Pietola olevat varastanud. Sellesama rahaga tahtsid sa Pietola kerjama ajada... See siin on sinu pettuse agela üks lül... Mine nüüd kiiresti palvetundi, sest viimasel kohtupäeval ei lähe sul kergesti...

P o r o P i r k k o : Aidake. Kasak on ärganud.

P a h n a M a i j a : Oi kuidas ta hing ahastab. Viime ta ära. /Ära

T u r k k a : /Pietolale/ Nüüd on teie au sama puhas kui teie südametunnistus. Korhonen on tunnistanud, et ta on lasknud end kasakast ninapidi vedada. Sina Anni saad kodutalu tagasi. Võlga oled nüüd Loll kustale.

A n n i : Ja ma võin oma vaesele emale ütelda, et saame jälle koju?

T u r k k a : Kogu maailmale ja Huotarile.

A n n i : Ärge te ütlege Huotarile. Mina ise... /Jookseb ette vasemale/ Ma peab seda uudist kuulma kõigepealt. /Ära/

K a t r i : Ütle, kes juhatas sind kevadel meile.

T u r k k a : /naerdes/ Minu väike sõrm.

T o l a r i : /kibeldes/ Mida praost ütles?

T u r k k a : Saatis tervisi. Sinu asi seati nii, et tuleval pühapäeval kuulutatakse kantslist Maija Rivakka ja Heikki Tolari..

T o l a r i : Sedapsiis...

P i e t o l a : Saate Tiuhciu koha ja Pietola laudast talutatakse sinna ka lehm.

T u r k k a : Ja tallist hobune... Saabaste eest mis veel on maks-mata.

T o l a r i : /annab kätt Pietolale ja Turk kale/ Sedapsiis... Aga mina siis enam parvejõeale,,, sedapsiis.

T u r k k a : Aga mine Maijale ütlema, et praost tuleb täna siia.

K a t r i : Praost siia?

T o l a r i : Tulgu või piiskopp... Aga ma enam pelgal

M a i j a : /tuleb trepile. Pidulikult/ Olge heaks... Tulge nüüd kõik kohvi jooma. /Läheb ise aita/

P i e t o l a : Täname. Lähme siis kõik. /Kõik ära majja/

L o l l k u s t a : On sul , Tolari, vilu, et käed tudisevad?

/Turkka ja Pietola viivad Loll kusta ära majja/

T o l a r i : /Üksi/ Maija oli ülepea nii pidulik nagu diakoniasa.

M a i j a : /läikiv koorekann käes, tuleb aidast/ Kes see õnnetu on?

T o l a r i : /võtab kübara peast/ Sedapsiis...

M a i j a : Tolari või? Ei või olla...

T o l a r i : See olen mina- pudrusaabas. Heikki, sedapsiis...

M a i j a : /katsub Tolarit/ Just nagu oleks Tolari. Aga missugune on su nägu?

T o l a r i : Esiti hõõrusin liiva ja roguskiga, siis sinu seebiga... Nüüd see peab olema - sedapsiis.

M a i j a : No on tõesti sedapsiis, /asetab koorekannu peegliks Tolari ette/ Vaata siit!

T o l a r i : /vaatab/ See pole minu nägu. /teeb krimasse/ Ah minu nägu vist ikka on, aga küll olen ma must. See tuleb Maija sellest pagana seebist. Olen nüüd sedapsiis, nagu ristimata poolsaapa säär.

M a i j a : Oota kui ma sind ise küürin, kas siis on veel seebi viga...

T o l a r i : Oota, oota Maija. Tervisi saadeti sedapsiis, et mina ja Maija... sedapsiis... Et kui teie Maija...

M a i j a : /Õnnelikult/ Teietab. Nüüd hakkab kosima. /Nutab/ Kuulen ja näen, et sa oled jälle kogu öö lugenud. Ma ei saa seda enesele andeks anda, et sundisin sind õppima. Parem oleksid olnud leerimata.

T o l a r i : Ega pole tarviski leeritamist. Praost ooli Turkkale ütelnud, et tuleval pühapäeval kuulutatakse meid pühaks kristlikuks paariks - sedapsiis.

M a i j a : /pillab kannu käest/ Tuleval pühapäeval?...

T o l a r i : Ära karda Maija. Küll me saame igapäevast leiba, nii et meil on kõiki, mis ihu ülalpidamiseks tarvis läheb: söömine, joomine, riided, kinged, vara - Tihti on koha saame, kus õue all kasvab pihlakas ja lehmamullikas kaib ammudes maja ümber. Põllud on meil... kari: lehm ja hobune - see tuleb saabaste eest, mis sai kord laenatud... Sedapsiis raha... seda on mul kümme sada täis saamas.

M a i j a : Ega minagi päris ilma ole.

T o l a r i : Näed nüüd... kraami saame, mis vaja... sedapsiis ja hea teise poole. Kui siis jõulud tulevad, sõidame kuljuste kõlinal läbi härmatanud metsa kirikusse. Hõiskame igal vastutulijale : oh oi. Nii kõvasti võib hüüda: Oh hoi. /hõishab/ Oh hoi, kui just parajasti süda lustib - sedapsiis oh hoi. Kuula kui ilusasti kaasik vastu kajab.

M a i j a : Kuss nüüd.

T o l a r i : Sedapsiis... Mina istun ees keulal ja kutsin ja sina taga päral - Maija... /nutuse hārda meelega/ ja sul on kaks pisikest pundart kõrval...

M a i j a : Mis pundart?

T o l a r i : /peagu nuttes/ Eks Maija, sedapsiis - need sõna-kuulelikud lapsed... Kas tahad Maija?

M a i j a : /samuti nuttes/ Māna tahan.

T o l a r i : Ja mina Heikki Tolari- tahan sind armastada Maija Rivakka, -mööda ja vastastikust läbikaimist. Miks Maija nutab?

M a i j a : See on nii ilus, kui need teineteise saavad, kes armastavad.

T o l a r i : Nii arvan minagi. Tule Maija. Pese nuud Heikki silmad puhtaks. /Lähevad käsikäes taha paremale ära/

H u o t a r i : /tuleb võõrusest/ Ei tea kuhu see Anni on kadunud?

A n n i : /tuleb ja tormab Huotarile kaela, ise turtsub naerda/

H u o t a r i : Mida sina naerad?

A n n i : Vale kael sattus käsivarre alla.

H u o t a r i : Minul on vale kael?

A n n i : Ema soovil pidin Turkkat kallistama.

H u o t a r i : Hea seegi, et mu kaelal polnud muud viga. Aga ma võin oma kaela välja üürida.

A n n i : /töstab üles Maija poolt mahapillistatud kannu/ Huotari. Hoia hoolega seda kannu.

H u o t a r i : Mispärast? Pane see maha tagasi.

A n n i : Vii see kohe tuppa. Ma ootan sind siin. Aga ettevaatlikult, et koor ei loksuks. /Paneb kannu Huotarile kätte-  
põhi ülespidi/  
/Hakkab siis rõõmsasti tantsima ja laulma/

Mr. 19

üks, kaks, kolm, neli ja viis.  
Kes küll on mu kallim siis?  
Pole see seal, ei ole teal,  
ehk on palgijõel palkide peal.

H u o t a r i : Nuud ma tulen ja su süön.

A n n i : /kiljatades/ Koorekann.

H u o t a r i : Igast asjast peab tüli tegema. /läheb võõrusesse/

T u r k k a / Tuleb võõruse kaudu, Anni tõmbub tahapoole/ Ma otsingi sind taga. /võtab Huotaril küünarnulist/

H u o t a r i : /karjatab/ Koorekann.

T u r k k a : Ahaa. Väga tähendusrikas asjatalitus. Seekord pada ei kee?

H u o t a r i : Mis sa naerad?

T u r k k a : Pole ma veel varem näinud koorekannu kantavat põhi ülespidi.

H u o t a r i : Saadan. Sellel on ainult meeles, kuidas kohvikoort  
ümber ajada.

T u r k k a : Hea, et tal on meeles, kuidas üldse saab elada.

H u o t a r i , Aga ütle nüüd välja, mida Anni targutab ja sa-  
latseb?

T u r k k a : Seda, et sa oled teeninud kõrgema lennu.

H u o t a r i : Tohoh.

T u r k k a : Ära kihuta nii Annile järele. Käitu nii nagu sobib  
parvepealikule. Sina pärid nüüd minu koha.

H u o t a r i : Elagu, kui mu palka töstetakse, mõtlen alati sinu  
heale südamele.

T u r k k a : Ja mina mõtlen sinu soojale südamele, niipea, kui  
mõnda kasti näen.

H u o t a r i : Saatus tahtis, et olin kärnane trummilööja.

K a t r i : /rahvariides, tuleb võõrusest/ Turkka, võõrad tulevad ja  
juba.

T u r k k a : Katri kallid... läheme siis neile vastu. /lähevad  
taha paremale ära/

H u o t a r i : /üks / Seal see Anni luurab. Ega muud kui seipitseb  
mõnda uut riugast. /Vahib koorekannu põhjalt oma nägu/

A n n i : /lähemale tulles/ Mida Heikki Anselmi siin peegeldab?

H u o t a r i : Ütle: härra Huotari. Heikki Anselmi mõtleb:  
/paneב põidlad vesti käesauku, seljaga Anni poole - üle  
öla lauldes/

Nr.13.

Leidub lillesid mujalgi,  
kui niidul mätta ääres.  
Leidub tütreid mujalgi,  
kui selle pere mammal.

A n n i : /pöikleb Huotari ette/

Härra päevad on loetud,  
sest neiu ta naima pidi.  
On talleke puhtaks põetud  
ja lind laulis vidi-vidi.

H u o t a r i : /pöörab selja/

A n n i : /Huotari ette/ Mida Turkka sulle ütles, kui sina kisen-  
dasid elagu.

H u o t a r i : Ütles: Mycket bra. /pöördub ära/

A n n i : /ette/ Mis see on maakeeles?

H u o t a r i : See on : Auväärt noormees Heikki Anselmi Huotari on  
ülandatud parvepealikuks./pöördub ära/

A n n i : /Huotari selja taga/ "Ea härra , vaata ka armuliselt  
minu poole.

H u o t a r i : Kes sa oled?

A n n i : /alandlikult/ "esenaise tütar.

H u o t a r i : Mis sul on asja?

A n n i : Et võtaksid mind prouakeseks.

H u o t a r i : /pöördub/ Olen armuline ja võtan.

A n n i : MÛcket bra. /pöördub ära/

H u o t a r i : Mis see tähendab?

A n n i : Mina räägin ka inglise keelt.

H u o t a r i : Aga mida see tähendab?

A n n i : /pöördub/ See tähendab, et mina Köyhönlese Anni saan  
oma sünnitalu emandaks ja võtan sind isandaks.

H u o t a r i : Ilus keel , see inglise keel /laulab/

Nr.20.

Tula tuulan, tuli tali tei.  
Ei me lahkugi ialgi ei.  
Mesi marjake, õieke, pääsuke küll  
paras varandus oled sa mul mina sul  
Mida võisin ma ial veel loota.

A n n i :

Tula tuulan, tuli tali tei.  
Oma õnne see kokku meil tõi.  
Ja olgu kas hakla la karmi ja muud  
elu hooletu meil ja naerused suud.  
Ja kirgas on päev ja ka õhtu.

/Lähevad üheskoos tahapoole ära/

L o l l k u s t a : /tuleb saiaviilukaid närides/ Oh sa pagan,  
kus on ikka saia ja head rooga.../räägib taeva poole/ "Ema ae.  
kustal on lõbus. -jaa, jaa..Küll kusta on alandlik ja sõna-  
kuulelik,

P i e t o l a /Tuleb võoruse kaudu/Küll nüüd päike paistab kaunisti  
L o l l K u s t a : Ja inglid laulavad. Kuula...

Naised toovad Katri ette:

Nr.21.

Siin on mõrsja nii kui sirge ranna osi  
Puhas punapõski, peiu tema kosib.  
Ema virgakene,  
kulla sirgukene.



Naised laulge ka nüüd vaid  
Viul vingugu nüüd vaid.

L o l l K u s t a : /Pietolale/ Matri oli eile veel konn, aga  
täna on ta kuningatütar.

Mehed toovad Turkka ette:

Siin on peiu nii kui valmis rukis nurmel.  
Parvepoistest lahkub elu surve.  
Kadus tubli tugi,  
leinab meestevägi.  
Mehed laulge ka Nüüd vaid  
Rännul möödugu kõik vaid.

K ö i k :

Armastus neil ehitagu õnnesilda.  
Paistku neile päike vara hilja.  
Kandku vilja põllud,  
kostku karjakellad.  
Röömsad olge ka nüüd vaid  
laul peab kõlama nüüd vaid.

L o l l K u s t a : Oh sa pagan. Turkka sai kuningatütret..

H u o t a r i : Nii, On juhtunud nii, kuidas ilusasti seisab kirjas:  
Nemad leidsid teineteise. Ja võidakse veel edasi kirjutada:  
nende rööm oli kui lindude laul kevadises metsas ja nende  
õnn kui päikesepaisteline taevavarand.

O t e r m a : /tuleb. Purjus. Saapapaarid käsivarrel ja peas  
ülestikku kaks torukübarat. Käratsedes/ Huotari jutlustas  
mugusasti nagu papp kirikus.

M a s u r i : /mitte väiksema auruga kui Oterma. Uhkesse kuube ja  
kirevasse vesti riistetatult ja jämedat kella ketti käes köl-  
gutades/ Ja valetab kui tähtraamat. /Aupakklikult ja asja-  
likult vabandades/ Varem mina siia ei jõudnud, sest nägin  
kodukäijat ja ei saanud küüti /Pakub Maijale kuldketi/  
Maija toimetage see minule üle kõhu, siis olen uhkem kui must-  
lase hobune turuplatsil.

O t e r m a : Ja õnnista, Maija, mind nüüd... Sest mul on kahe  
mehe peakatted ja kolme jalamehe varustus.

M a i j a : Nüüd ma teid tõesti õnnistan - teie igavesed kaardi-  
lööjad ja lakkekaunid. Üks saab Panna Maija ja teine Poro  
Pirkko. Siis on üheväärsed räbalad ja häbitegijad koos.

P i e t o l a : Ära tee Väljagi Maija. Sibulad on ju siiruviirä-  
lised

H u o t a r i : Meie hulgas on kõiki, kes taeva kaane alla mahuvad.  
Kes härradeks kõlbavad, peremeesteks passivad ja on ka neid  
kes on parajad öökullideks puu otsa. Pietola võttis ära  
kõige parema. Aga meile üks tuleb ja teine läheb...

-66-

See katusealune püsib aina uus, - niikaua kui männid  
metsas mühisevad.

K ö i k : /lõpulaul/

Nr 3 a

Mändide mühinal ja koskede kohinal,  
Soome salumaades.  
Veel on meil tarvis agaramaid poisse  
parvetuse töödes.

- E e s r i i e -

Löpp.